

**RIJKSINSTITUUT VOOR ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING
DIENST VOOR GENEESKUNDIGE VERZORGING
WETENSCHAPPELIJKE RAAD**

**Farmaceutische kengetallen
Farmaceutische verstrekkingen
Ambulante praktijk**

2000

Farmaceutische kengetallen farmaceutische verstrekkingen ambulante praktijk

Comité voor de evaluatie van de medische praktijk inzake geneesmiddelen

Voorzitter:

M. VERMEYLEN

Secretaris:

H. BEYERS

Leden:

P. BAEYENS, M. BAUVAL, M. BOUTSEN, D. BROECKX, P. CHEVALIER, M.-H. CORNELY, J. CREPLET, C. de GALOCSY, J. DE HOON, M. DETIEGE, A. DUFOUR, M. DUYCK, B. GEORGES, J. GERARD, H. HAERENS, F. JACOBS, P. LACOR, A. LECROART, J.-M. MELIS, H. PROESMANS, G. PUTZEYS, R. REGA, J.-Y. REGINSTER, H. SCHAUTTEET, G. SCHRAEPEN, N. SCHUHMANN, C. SMETS, F. SUMKAY, P. VAN DURME, P. VAN HOORDE, L. VAN BORTEL, O. VAN DE VLOED, R. VANSTECHELMAN, G. VERPOOTEN, J. VOISEY, I. WIDERA.

Secretariaat van het Comité

H. BEYERS, M. DE FALLEUR, A. DE SWAEF, A. MENSAERT.

De informatie uit deze handleiding mag niet overgenomen worden zonder toestemming van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering. Deze informatie mag in geen geval gebruikt worden voor publicitaire doeleinden.

Vijfde editie, november 2002

Verantwoordelijke uitgever: J. DE COCK, RIZIV, Tervurenlaan 211, 1150 Brussel

1. Inleiding

Deze vijfde editie van de 'Farmaceutische Kengetallen van de Farmaceutische Verstrekkingen in de Ambulante Praktijk' handelt over de gegevens van het jaar 2000.

Om de geneesmiddelen in te delen werd de internationaal aanvaarde rangschikking van geneesmiddelen (de Anatomical Therapeutic Chemical Classification - ATC) gebruikt. De volumegegevens werden uitgedrukt in Daily Defined Doses (DDD). Deze begrippen worden nader uitgelegd in de handleiding die deze editie van de 'Kengetallen' vergezelt.

De gegevens in dit verslag werden ingezameld via het Farmanet-systeem. Dit informatiekanaal wordt uitgebreid toegelicht in de handleiding. Een belangrijke opmerking is dat de gegevens verzameld in het kader van Farmanet enkel betrekking hebben op het voorschrijven van terugbetaalde geneesmiddelen in de ambulante praktijk.

Niet-terugbetaalbare geneesmiddelen, magistrale voorschriften en voorschriften in ziekenhuizen komen niet voor in de kengetallen.

Sommige rusthuizen (ROB) en rust- en verzorgingstehuizen (RVT) worden bevoorrad door openbare apotheken. De gegevens over die geneesmiddelen zijn wel opgenomen in Farmanet. In welk ROB of RVT ze worden afgeleverd kan niet worden nagegaan.

Het 'Comité voor de Evaluatie van de Medische Praktijk inzake Geneesmiddelen' van het RIZIV hoopt dat deze publicatie kan dienen als een onafhankelijke bron van informatie over het voorschrijfgedrag ten behoeve van discussies binnen LOK - groepen, wetenschappelijke verenigingen en beroepsorganisaties.

2. De gegevensinzameling

De gegevens over het jaar 2000 zijn voor 98,6% volledig. Als referentie werd gebruik gemaakt van de uitgaven bekend uit de boekhoudkundige gegevens (documenten C). De getallen vermeld in dit verslag, werden aangepast met een factor 1,015.

Zoals vermeld in de vorige editie, was de volledigheid van de gegevensinzameling over het jaar 1997 97,0%, over 1998 98,6% en over 1999 98,0%.

De gegevens hebben betrekking op alle voorschrijvers die geneesmiddelen hebben voorgeschreven, die voor humaan gebruik bestemd waren en die geheel of gedeeltelijk in aanmerking kwamen voor een tegemoetkoming binnen de Belgische reglementering.

Binnen Farmanet werden de volgende aantallen voorschrijvers geregistreerd (zie ook bijlage 2):

Huisartsen (001 - 008):	18.371
Specialisten in opleiding:	3.332
Specialisten:	
Specialisten Inwendige Geneeskunde: <i>(inclusief cardiologen, pneumologen, gastro-enterologen en reumatologen)</i>	3.717
Specialisten Pediatrie:	1.351
Specialisten Dermatologie:	639
Specialisten Gynecologie:	1.139
Andere Specialisten:	11.582
Tandartsen:	7.902
Totaal:	48.033

3. Indicatoren

Voor 2000 werden dezelfde 'Indicatoren' bestudeerd van het voorschrijfgedrag van de huisartsen als in 1999. Deze indicatoren worden verondersteld een uiting te zijn van een onderliggend kenmerk van het voorschrijfgedrag.

Zo werden aan de hand van algemeen aanvaarde aanbevelingen uit de internationale vakpers indicatoren gekozen die binnen de LOK-groepen een discussie omtrent de kwaliteit van voorschrijven in de huisartsenpraktijk zullen stimuleren. Voorlopig werden dezelfde indicatoren als in 1998 weerhouden.

Voor wat betreft de kengetallen 2001 worden ze herzien. De volgende indicatoren werden berekend:

- het percentage betablokkers, diuretica, ACE-remmers en calciumantagonisten binnen het totaal van de cardiovasculaire geneesmiddelen
- het percentage protonpompremmers binnen de middelen tegen peptisch ulcus
- het percentage inhalatiecorticoïden voor vernevelaar en in dosisaërosol binnen de groep van middelen tegen astma en chronisch obstructief longlijden
- het percentage van penicillinen en ampicillinen en het percentage tetracyclinen op het totaal van voorgeschreven antibiotica
- het percentage van selectieve serotonineheropnameremmers op het totaal van voorgeschreven antidepressiva

Indicatoren die gebruikt werden om het prijsbewust voorschrijven te peilen zijn:

- het percentage van nieuw vergoedbare geneesmiddelen op het totaal van de voorgeschreven geneesmiddelen
- het percentage van generica op het totaal van de geneesmiddelen met hetzelfde werkzaam bestanddeel

Op te merken valt dat een aantal indicatoren die een beoordeling van de kwaliteit van voorschrijven moeten toelaten, eveneens peilen naar het prijsbewust voorschrijven (bv. het voorschrijven van betablokkers en diuretica).

Wij hebben het gebruik van indicatoren vooralsnog beperkt tot de analyse van de voorschriften van de huisartsen. Voor wat betreft de specialisten zullen voor 2001 voor de diverse specialistengroepen specifieke indicatoren opgesteld worden.

Voorschriften van de Huisartsen, Specialisten en Tandartsen

TABEL 4.1.1

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	Brutobedrag (duizenden EURO)	%	Nettobedrag (duizenden EURO)	%	Persoonlijk aandeel (duizenden EURO)	%	DDD/1000 inw/dag	%
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	222.155	10,6%	190.289	11,3%	31.866	7,6%	58,6	7,8%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	62.274	3,0%	49.219	2,9%	13.054	3,1%	13,2	1,8%
C	HARTVAATSTELSEL	604.370	28,7%	491.334	29,2%	113.036	26,8%	290,9	38,8%
D	DERMATOLOGICA	37.406	1,8%	30.516	1,8%	6.890	1,6%	6,8	0,9%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	92.196	4,4%	43.276	2,6%	48.919	11,6%	101,8	13,6%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	55.193	2,6%	49.824	3,0%	5.369	1,3%	26,7	3,6%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	290.513	13,8%	227.553	13,5%	62.960	14,9%	28,1	3,7%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	109.469	5,2%	109.090	6,5%	379	0,1%	6,3	0,8%
M	SKELETSPIERSTELSEL	114.007	5,4%	89.068	5,3%	24.939	5,9%	48,0	6,4%
N	ZENUWSTELSEL	291.705	13,9%	233.816	13,9%	57.889	13,7%	71,7	9,6%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	589	0,0%	451	0,0%	137	0,0%	0,1	0,0%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	197.556	9,4%	146.680	8,7%	50.876	12,1%	79,9	10,7%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	22.383	1,1%	17.457	1,0%	4.926	1,2%	17,6	2,3%
V	DIVERSE MIDDELEN	2.803	0,1%	2.543	0,2%	261	0,1%	0,1	0,0%
totaal		2.102.618	100,0%	1.681.117	100,0%	421.501	100,0%	750,0	100,0%

4. Resultaten

4.1 De verdeling

4.1.1 De verdeling over de therapeutische klassen

In deze tabel vindt men onderaan de kost en het totale volume van de ambulante voorschriften van alle voorschrijvers. In de eerste kolom wordt het brutobedrag (= nettobedrag of verzekeringsbijdrage + persoonlijk aandeel van de patiënt) in duizenden € weergegeven, in de tweede kolom het persoonlijk aandeel van de patiënt in de kost en in de derde kolom wordt het volume uitgedrukt in DDD per 1000 inwoners per dag (zie Handleiding).

In 2000 blijft volgens de kost de top 4 van de 14 hoofdklassen ongewijzigd:

1. Hart vaatstelsel (Klasse C) (bloeddruk, cholesterolverlagers....)
2. Zenuwstelsel (Klasse N)
3. Antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik (Klasse J)
4. Maagdarmkanaal en metabolisme (Klasse A)

Dit geldt eveneens voor de rangschikking naar volume:

1. Hart vaatstelsel (Klasse C)
2. Urogenitaal stelsel en geslachtshormonen (Klasse G)
3. Ademhalingsstelsel (Klasse R)
4. Zenuwstelsel (Klasse N)

De verschillen in deze twee rangorden zijn uiteraard het gevolg van het verschil in behandelingskost per DDD.

Tweederden van de totale geneesmiddelen uitgaven in ons land zijn terug te voeren op deze vier geneesmiddelengroepen.

Deze top 4 is vergelijkbaar met de top 4 van de ambulante geneesmiddelen in **Frankrijk**. Daar zijn de brutobedragen van de middelen voor het zenuwstelsel groter omdat de benzodiazepinen ook terugbetaald worden. En de middelen in verband met het maagdarmkanaal komen in uitgaven voor de groep van de antibiotica.

Met **Nederland** is er wel een groot verschil. Daar bevinden de antibiotica zich niet in de top 4 (1 = C, 2 = A, 3 = M (skeletspierstelsel) en 4 = R).

Voorschriften van de Huisartsen, Specialisten en Tandartsen
Evolutie 1997-2000

TABEL 4.1.2

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	Brutobedrag (duizenden EURO)					Volume (duizenden DDD)					Brutobedrag / DDD				
		1997	1998	1999	2000	Jaarlijkse evolutie in %	1997	1998	1999	2000	Jaarlijkse evolutie in %	1997	1998	1999	2000	Jaarlijkse evolutie in %
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	184.798	196.986	214.531	222.155	6,3%	178.535	192.234	206.920	219.660	7,2%	1,04	1,02	1,04	1,01	-0,8%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	45.403	52.072	57.342	62.274	11,1%	41.847	44.902	47.419	49.611	5,8%	1,08	1,16	1,21	1,26	5,0%
C	HARTVAATSTELSEL	475.490	518.849	573.701	604.370	8,3%	864.689	914.148	1.008.086	1.089.723	8,0%	0,55	0,57	0,57	0,55	0,3%
D	DERMATOLOGICA	35.737	36.370	37.025	37.406	1,5%	26.127	25.361	25.361	25.498	-0,8%	1,37	1,43	1,46	1,47	2,4%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	88.398	90.319	93.668	92.196	1,4%	379.538	378.364	403.433	381.485	0,2%	0,23	0,24	0,23	0,24	1,2%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	50.734	52.123	52.431	55.193	2,8%	86.614	91.607	97.188	101.212	5,3%	0,59	0,57	0,54	0,55	-2,4%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	282.350	299.539	300.487	290.513	1,0%	102.457	107.787	108.363	105.319	0,9%	2,76	2,78	2,77	2,76	0,0%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	70.590	81.257	99.173	109.469	15,7%	20.805	21.698	23.230	23.751	4,5%	3,39	3,74	4,27	4,61	10,7%
M	SKELETSPIERSTELSEL	101.867	106.025	112.797	114.007	3,8%	161.886	167.085	177.418	179.816	3,6%	0,63	0,63	0,64	0,63	0,3%
N	ZENUWSTELSEL	212.664	232.610	261.495	291.705	11,1%	218.275	229.895	249.482	268.681	7,2%	0,97	1,01	1,05	1,09	3,7%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	690	643	625	589	-5,1%	465	452	457	449	-1,1%	1,48	1,42	1,37	1,31	-4,1%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	143.786	163.536	179.147	197.556	11,2%	261.004	279.587	287.386	298.107	4,5%	0,55	0,58	0,62	0,66	6,4%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	21.440	22.106	22.089	22.383	1,4%	64.478	65.691	66.327	64.722	0,1%	0,33	0,34	0,33	0,35	1,3%
V	DIVERSE MIDDELEN	3.102	3.062	2.736	2.803	-3,3%	220	218	209	211	-1,4%	14,08	14,02	13,06	13,28	-1,9%
totaal :		1.719.044	1.857.495	2.009.245	2.104.618	7,0%	2.408.938	2.521.028	2.703.279	2.810.246	5,3%	0,71	0,74	0,74	0,75	1,6%

Opmerking : de gegevens van alle jaren zijn verwerkt op basis van de link Geneesmiddel-ATC-DDD van 2000

4.1.2 Evolutie 1997 - 2000

In deze tabel wordt de evolutie van de brutokost, het voorgeschreven volume en de kost per volume weergegeven in vergelijking met de jaren 1997, 1998 en 1999.

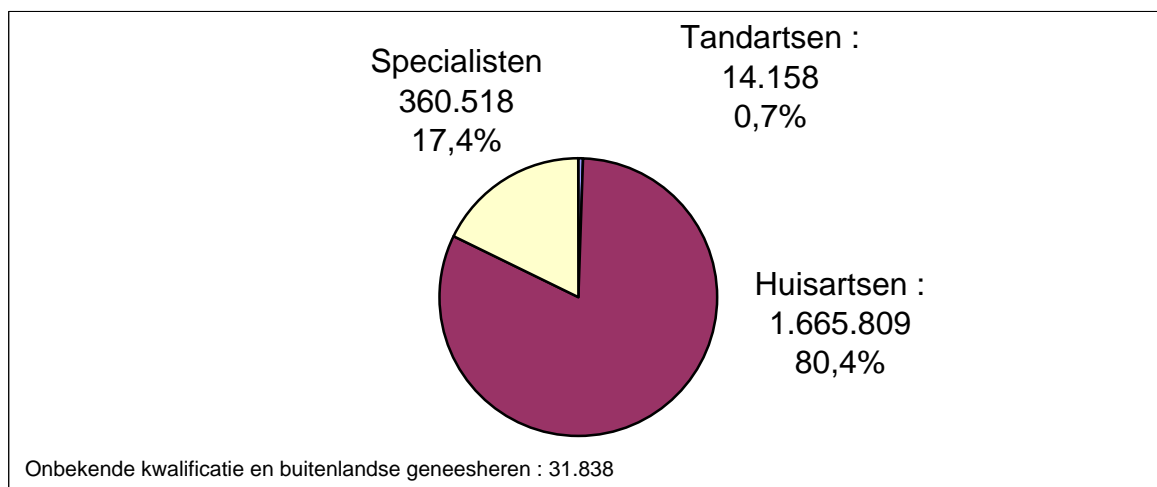
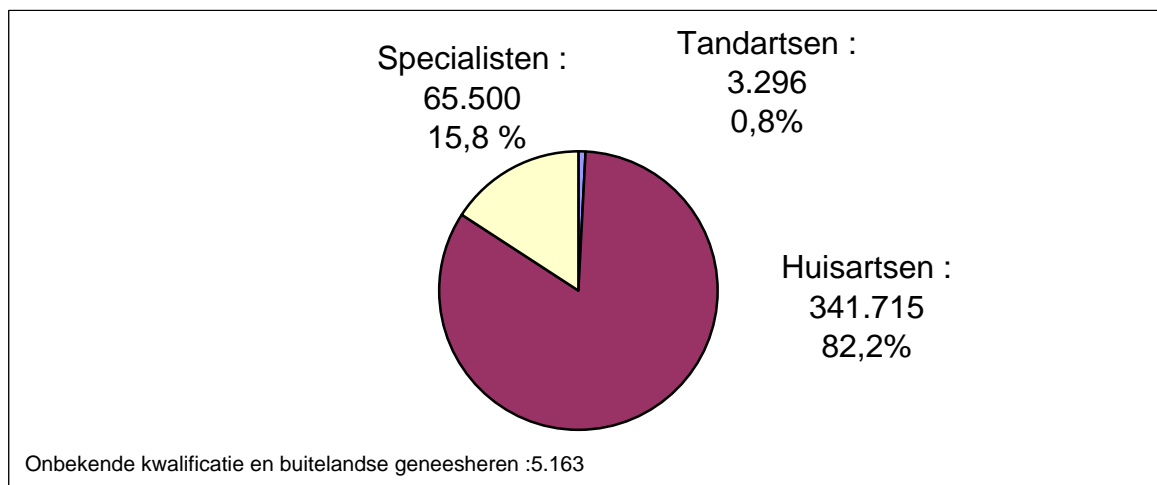
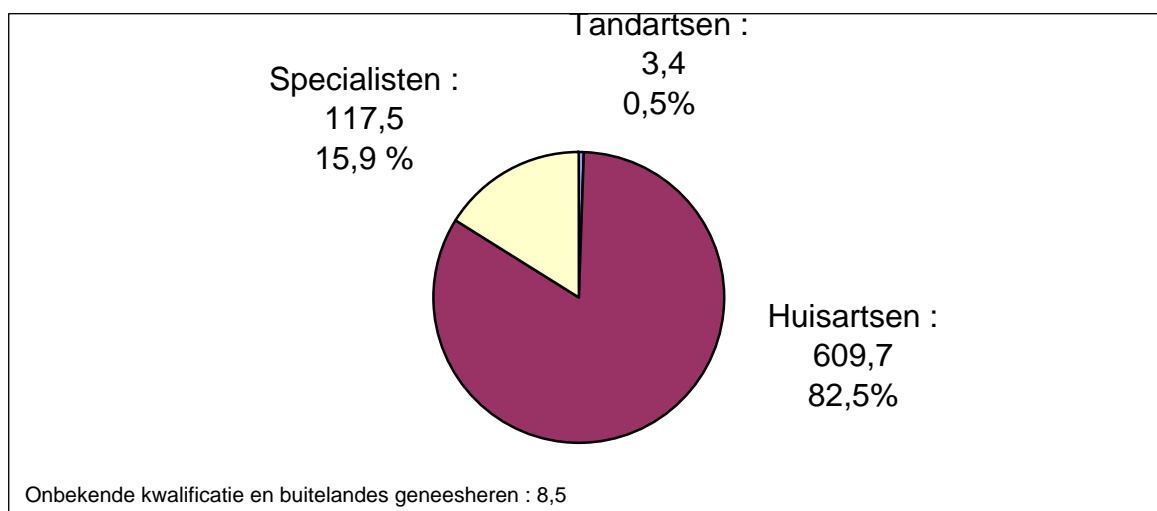
De brutokost is in 2000 t.o.v. 1999 met 4,7% gestegen. De stijging is meer uitgesproken in de ATC-hoofdklasse L (Antineoplastische en immunomodulerende middelen), hoofdklasse B (Bloed en bloedvormende organen), en hoofdklasse R (Ademhalingsstelsel).

De toename van het voorgeschreven volume is minder. Dit maakt dat de geneesmiddelen gemiddeld duurder zijn geworden. Deze toename van de kost per volume is het meest uitgesproken in ATC-klasse L (Antineoplastische en immunomodulerende middelen), hoofdklasse R (Ademhalingsstelsel) en B (Bloed en bloedvormende organen).

Een stijging van de brutokost zou kunnen worden verklaard door het gebruik van duurere geneesmiddelen en/of een stijging van het geneesmiddelengebruik. Daar de stijging in de kostprijs echter meer uitgesproken is dan in het volume, is de toename van de kostprijs voornamelijk het gevolg van het gebruik van duurere geneesmiddelen.

Sinds 1996 is een prijsblokkering van kracht.

Vanaf april 2000 daalde voor alle specialiteiten die een werkzaam bestanddeel bevatten dat reeds meer dan vijftien jaar geleden terugbetaalbaar was de basis van de tegemoetkoming met 12% i.p.v. de sinds 1999 gangbare daling met 8%. Voorbeelden van deze geneesmiddelen gerangschikt in dalende volgorde volgens brutocijfers zijn Duovent, Diamicron, Glucophage, Aldactazine, Capoten, Zyloric, Fludex, Valtran, Aldactone, Clamoxyl, Sotalex, Lasix, Cordarone, Dalacin C, Dogmatil, Lomudal, Persantine, Zantac, Daonil, Humegon, Acicifemine, Ventolin, Kefzol, Diprophos, Duracef, Timoptol, Imuran, GynoDaktarin, Prothiaden en Voltaren. Ook wordt een daling van de prijzen op het niveau buiten-bedrijf opgelegd voor de grote verpakkingen van geneesmiddelen met minstens 20%.

Brutobedrag (duizenden EURO)**Persoonlijk aandeel (duizenden EURO)****DDD / 1000 inw / dag**

4.1.3 Verdeling van de voorschriften over de voorschrijvers

Zoals in voorbije jaren blijkt uit deze taartdiagrammen dat in 2000 ruim 80% van de voorschriften, voorgeschreven wordt door de huisartsen. Het betreft hier zowel eigen therapeutische keuzes als vervolgvorschriften van onderhoudsbehandelingen gestart door specialisten. De keuze gemaakt door specialisten is waarschijnlijk belangrijk in de gastro-enterologie, de cardiologie, de zware psychiatrie en voor verschillende geneesmiddelen gereguleerd via Hoofdstuk IV.

Voorschriften van de Huisartsen, Specialisten en Tandartsen

TABEL 4.2

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	HUISARTSEN			SPECIALISTEN			TANDARTSEN		
		% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD	% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD	% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	11,1%	8,0%	8,1%	8,4%	5,4%	6,2%	2,2%	1,5%	2,4%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	2,9%	3,1%	1,9%	3,3%	3,1%	1,3%	1,1%	0,8%	0,6%
C	HARTVAATSTELSEL	33,1%	30,1%	43,5%	10,8%	11,5%	15,9%	5,8%	4,9%	11,9%
D	DERMATOLOGICA	1,4%	1,2%	0,7%	3,3%	3,4%	1,7%	0,5%	0,4%	0,4%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	3,3%	8,8%	10,3%	9,7%	27,0%	31,5%	1,0%	2,4%	4,8%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	2,1%	1,2%	3,3%	4,9%	1,8%	4,7%	0,5%	0,3%	1,5%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	13,3%	15,0%	3,7%	14,5%	12,2%	3,3%	65,7%	66,6%	33,0%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	3,3%	0,0%	0,6%	13,5%	0,3%	2,2%	0,8%	0,0%	0,2%
M	SKELETSPIERSTELSEL	5,7%	6,0%	6,5%	3,9%	4,8%	4,8%	16,7%	17,0%	36,8%
N	ZENUWSTELSEL	13,5%	13,5%	9,2%	15,6%	14,5%	11,2%	3,3%	3,0%	3,3%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	0,2%	0,2%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	9,8%	12,3%	11,0%	7,7%	10,8%	8,6%	2,0%	2,6%	3,7%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	0,5%	0,5%	1,2%	3,9%	4,8%	8,6%	0,2%	0,2%	1,1%
V	DIVERSE MIDDELEN	0,1%	0,0%	0,0%	0,5%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
totaal		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

4.2. De therapeutische hoofdklassen volgens de voorschrijver

De gegevens in deze tabel werden opgesplitst volgens huisartsen, specialisten en tandartsen.

Voor de huisartsen zijn er weinig verschillen met de totale verdeling. De huisartsen leveren uiteraard de meerderheid van de voorschriften af.

Bij de specialisten is er meer spreiding over de verschillende klassen. De verschuivingen ten opzichte van 1998 worden later besproken.

Tweederden van de kost van de voorschriften van de tandartsen wordt uitgemaakt door antimicrobiële middelen, een vijfde door antiflogistica. Omdat antibiotica veel duurder zijn per dagbehandeling dan ontstekingsremmers, vertegenwoordigen ze in DDD elk een derde.

4.3 Gegevens over therapeutische subgroepen (DU90%)

In de volgende negen tabellen worden de therapeutisch subgroepen (tot op het vierde niveau van de ATC-rangschikking = niveau van de chemische groep) besproken. Enkel de geneesmiddelen die tot het DU90%-segment behoren, worden weergegeven (voor een verklaring van het DU90%-concept, zie de handleiding).

De afgebeelde rangorde is deze volgens kost in 2000 (eerste kolom). De rangorde volgens kost in 1999 staat in de tweede kolom. In de rechter kolommen wordt ter vergelijking tevens de rangorde in 2000 en 1999 volgens volume weergegeven. Het volume wordt in deze tabellen in absolute DDD-eenheden uitgedrukt en niet per 1000 inwoners.

Het aantal therapeutische subgroepen dat zich bevindt in het DU90%-segment verschilt grondig tussen de verschillende specialismen.

Huisartsen, Specialisten en Tandartsen - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	6,2%	130.945	158.818	5,7%	2	4
2	2	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	5,3%	111.812	92.724	3,3%	6	6
3	3	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	5,2%	108.653	54.793	2,0%	10	18
4	5	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	3,8%	79.245	99.341	3,5%	5	5
5	6	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	3,8%	79.025	47.138	1,7%	13	9
6	4	C09AA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	3,6%	75.469	130.531	4,6%	3	2
7	7	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	2,8%	58.220	127.952	4,6%	4	3
8	8	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	2,4%	49.566	19.751	0,7%	42	40
9	9	J01FA	MACROLIDEN	1,9%	40.482	12.802	0,5%	58	56
10	11	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	1,9%	39.182	214.175	7,6%	1	1
11	22	C09CA	ANTAGONISTEN VAN HET ANGIOTENSINE II, ENKELVOUDIG	1,8%	38.612	39.508	1,4%	21	32
12	10	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	1,8%	36.941	15.632	0,6%	47	44
13	15	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,6%	34.161	8.880	0,3%	67	72
14	13	C01DX	OVERIGE VASODILANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,6%	33.913	79.630	2,8%	7	7
15	16	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	1,6%	33.818	30.620	1,1%	29	30
16	17	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	1,5%	32.389	18.595	0,7%	43	48
17	12	M01AC	OXICAMDERIVATEN	1,5%	31.905	44.874	1,6%	16	15
18	19	B01AB	HEPARINEGROEP	1,5%	31.419	12.596	0,4%	59	60
19	25	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	1,5%	30.872	56.536	2,0%	9	12
20	18	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,4%	29.507	4.266	0,2%	98	97
21	14	C10AB	FIBRATEN	1,4%	28.552	62.262	2,2%	8	8
22	20	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,4%	28.531	5.107	0,2%	90	94
23	31	L03AB	INTERFERONEN	1,2%	24.280	1.095	0,0%	141	153
24	21	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	1,1%	24.145	14.300	0,5%	50	47
25	28	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	1,1%	23.617	2.284	0,1%	112	120
26	23	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	1,1%	23.080	37.270	1,3%	24	22
27	27	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	1,1%	22.174	50.620	1,8%	12	13
28	35	M05BA	BISFOSFONATEN	1,1%	22.147	14.075	0,5%	54	63
29	24	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,0%	22.020	44.130	1,6%	17	14
30	30	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	0,9%	19.211	42.480	1,5%	19	16
31	29	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,9%	18.959	42.556	1,5%	18	17
32	34	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,9%	17.886	17.971	0,6%	44	45
33	33	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	0,8%	17.856	22.276	0,8%	37	37
34	26	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,8%	16.366	13.038	0,5%	55	50
35	32	J01AA	TETRACYCLINES	0,8%	15.810	12.914	0,5%	57	52
36	36	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,8%	15.796	41.856	1,5%	20	21
37	37	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,7%	14.404	9.081	0,3%	65	67
38	39	C09BA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE) MET DIURETICA	0,6%	13.630	12.989	0,5%	56	57
39	38	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,6%	13.607	22.991	0,8%	36	36
40	40	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,6%	13.470	20.974	0,7%	39	41
41	46	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,6%	13.222	29.751	1,1%	30	35
42	48	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	0,6%	12.962	8.610	0,3%	70	74
43	41	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,6%	12.741	21.879	0,8%	38	39
44	44	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,5%	11.401	11.113	0,4%	60	58
45	42	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,5%	10.928	52.920	1,9%	11	11
46	55	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,5%	10.618	2.047	0,1%	119	125
47	50	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,5%	10.568	4.810	0,2%	96	96
48	43	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,5%	10.533	33.592	1,2%	25	24
49	49	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,5%	10.450	15.604	0,6%	48	49
50	54	J05AF	INHIBITOREN VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE (NUCLEOSIDEN)	0,5%	10.295	1.180	0,0%	139	136
51	47	S01ED	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE STOFFEN	0,5%	10.155	30.811	1,1%	28	26
52	53	J07BB	INFLUENZAVACCINS	0,5%	10.134	1.121	0,0%	140	139
53	57	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,5%	10.107	50	0,0%	237	253
54	*	N05AH	DIAZEPINEN, OXAZEPINEN EN THIAZEPINEN	0,5%	9.552	2.119	0,1%	116	*
55	51	R05CB	MUCOLYTICA	0,4%	9.376	14.870	0,5%	49	46
56	45	H05BA	CALCITONINE	0,4%	9.226	1.941	0,1%	121	114
57	72	H01AC	SOMATROPINE EN ANALOGEN	0,4%	9.220	393	0,0%	187	193
58	62	G04CA	ALFA-RECEPTORBLOKKERENDE STOFFEN	0,4%	9.086	9.026	0,3%	66	69
59	52	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,4%	8.945	8.671	0,3%	68	66
60	61	N07CA	ANTIVERTIGO PREPARATEN	0,4%	8.552	20.079	0,7%	40	42
61	78	N02AB	FENYLPIPERIDINEDERIVATEN	0,4%	8.540	5.236	0,2%	87	100
62	69	A10BA	BIGUANIDEN	0,4%	8.440	32.164	1,1%	26	28
63	63	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,4%	8.430	10.966	0,4%	61	59
64	58	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUKTIE	0,4%	8.410	24.958	0,9%	33	34
65	68	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,4%	8.183	7.997	0,3%	72	73
66	71	C07FB	SELECTIEVE BETA-BLOKKERENDE MIDDELEN MET OVERIGE ANTIHYPERTENSIVA	0,4%	8.061	10.527	0,4%	62	61
67	65	C03CA	SULFONAMIDEN	0,4%	7.990	39.356	1,4%	22	23
68	60	N06AA	NIET SELECTIEVE MONOAMINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,4%	7.958	20.052	0,7%	41	38
69	59	C07CB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN MET OVERIGE DIURETICA	0,4%	7.902	17.094	0,6%	45	43
70	67	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	0,4%	7.745	399	0,0%	185	181
71	70	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,4%	7.730	7.718	0,3%	74	71
72	74	D10BA	RETINOIDEN VOOR ACNE	0,4%	7.640	2.729	0,1%	106	105
73	75	C07BB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN MET THIAZIDEN	0,4%	7.509	16.079	0,6%	46	53
74	56	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	0,4%	7.419	7.756	0,3%	73	65
75	66	G03AB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,3%	7.342	37.767	1,3%	23	20
76	64	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	0,3%	7.124	46.917	1,7%	14	10
77	*	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	0,3%	6.851	326	0,0%	191	*
78	*	R03DC	LEUKOTRIENRECEPTORANTAGONISTEN	0,3%	6.805	5.068	0,2%	92	*
79	73	A03FA	PROPULSIVA	0,3%	6.770	4.598	0,2%	97	93
80	83	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,3%	6.579	1.529	0,1%	132	133
81	*	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAMMATOIRE/ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,3%	6.404	9.278	0,3%	64	*
82	*	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	0,3%	6.346	1.876	0,1%	123	*
83	76	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,3%	6.313	6.536	0,2%	78	80
84	79	C03BA	SULFONAMIDEN	0,3%	6.093	31.964	1,1%	27	25
85	77	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	0,3%	5.686	532	0,0%	174	166
TOTAAL				90,1%	1.894.015	2.379.442	84,7%	-	-

4.3.1. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor alle voorschrijvers

Dit segment bestaat uit de gegevens van 85 klassen.

Op het terrein van de cardiovasculaire geneesmiddelen is de blijvende spectaculaire groei van de HMG-CoA reductase remmers(C10AA) opmerkelijk: 108,2 (1999) tot 158,8 miljoen DDD (2000).

Qua brutobedrag is dit met 130,9 miljoen € de grootste groep.

Daarbij daalde het volume van de fibraten (C10AB) van 68,0 (1999) tot 62,3 miljoen DDD (2000).

De ACE-remmers (C09AA) stagneren rond de 130 miljoen DDD, terwijl de antagonistenvan het angiotensine-II-systeem (C09CA) stijgen van 25,3 (1999) tot 39,5 miljoen DDD (2000).

De dihydropyridinederivaten (C08A) worden in België hoofdzakelijk gebruikt als antihypertensiva. Hoewel ze volgens de richtlijnen niet onvoorwaardelijk als eerste keus antihypertensivum gebruikt kunnen worden, stijgt hun volume t.o.v. 1999 van 96,1 (1999) tot 99,3 miljoen.DDD (2000). In bruto uitgaven komt deze groep op de vierde plaats.

Een volledig inzicht in verschuivingen bij het gebruik van psychofarmaca in ons land kan niet bekomen worden omdat de gegevens over de niet-terugbetaalde sedativa en anxiolytica ontbreken. Vooral op het terrein van de angstneurosen, insomnia, mineure depressies en surmenagesyndromen die zeer veel voorkomen in de praktijk varieert de therapeutische aanpak sterk volgens de arts.

Wat de vergoedbare specialiteiten betreft stijgen de selectieve serotonine heropname-remmers (N06A) terug (continue stijging sinds hun lancering op de markt) van 83,5 (1999) tot 92,7 miljoen DDD (2000). Qua bruto uitgaven is dit met 111,8 miljoen € de tweede grootste groep.

Maar ook de antidepressiva van de tweede groep (N06AX) met de klassiekers mianserine en trazolan en de nieuwkomers venlafaxine en reboxetine stijgen van 26,8 (1999) tot 30,6 miljoen DDD (2000).

Door het aandeel van die nieuwe dure geneesmiddelen betreft deze groep antidepressiva, die slechts op de 29 ste plaats komt qua volume, wel de 15 de plaats qua bruto uitgaven.

De klassieke antidepressiva (de niet-selectieve monoamine heropname-remmers)(N06AA eerste groep van antidepressiva) behielden een volume omzet van ~ 20 miljoen DDD.

Waar de gemiddelde dagprijs voor de tweede en derde groep van antidepressiva momenteel tussen de 1,1 € en 1,2 € per dag schommelt, kosten de oude antidepressiva slechts 0,4 € per dag.

Ondanks het feit dat in 2000 alle protonpompremmers (A02BC) vergoed werden volgens bepalingen uit Hoofdstuk IV, dit betekent in de praktijk bijna altijd na een endoscopisch onderzoek, bleef die groep enorm stijgen in volume van 83,4 (1999) tot 92,7 miljoen DDD (2000). Qua uitgaven komen ze met 108,6 miljoen € op de derde plaats.

Het zeer frequent voorkomen van het symptoom “zuurbranden”, zal daar wel niet vreemd aan zijn. De benigne gastro-oesofagale reflux, d.w.z. 1 x per week een episode van pyrosis, komt bij 20% van onze steeds meer sedentair en zwaarlijvig wordende populatie voor. Van deze 20% zal slechts 1/10 een erosieve ziekte krijgen (cf. BMJ Clinical Evidence dec. 2001).

Wellicht als gevolg van de sterkere symptoomverlichtende werking van de protonpompremmers, dalen de H2-receptorblokkerende middelen (A02BA) van 14,5 (1999) naar 13,0 miljoen DDD (2000).

De inhalatiecorticoïden tenslotte (R03BA) die qua uitgaven op de 5de plaats komen zakten in volume van 63,5 (1999) tot 47,1 miljoen DDD (2000). De combinatiepreparaten van betamimetica met corticoïden waren nog niet in de handel.

Ook het verbruik in DDD van de perorale corticoïden (H02AB) daalde van 45,9 (1999) tot 44,1 miljoen DDD (2000).

De corticoïden voor rhinale toepassing daarentegen (R01AD) stegen van 24,5 (1999) tot 29,7 miljoen DDD (2000). De invloed van de jaargetijden zal onderzocht worden.

Er was een stijging van het gebruik van selectieve β_2 sympathicomimetica (R03AC) van 51,3 (1999) tot 56,5 miljoen DDD (2000), een stagnering van het gebruik van (dosis)aërosolpreparaten bestaande uit een associatie van een sympathicomimeticum en een anticholinergicum (R03AK) op ongeveer 41 miljoen DDD en het in de handel verschijnen van de leukotriënenreceptorantagonisten (5,0 miljoen DDD).

Bij de antibiotica tenslotte valt het oprukken van de fluorochinolonen (J01MA) van 7,7 (1999) tot 8,9 miljoen DDD (2000) op.

De combinatiepreparaten van penicillinen (J01CR vb. amoxiclav) en de macroliden (J01FA) stagneren op respectievelijk 19,7 en 12,8 miljoen DDD.

De cefalosporinen (J01DA) daarentegen gaan lichtjes achteruit van 16,9 (1999) tot 15,6 miljoen DDD (2000).

TABEL 4.3.2

Huisartsen - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	7,2%	121.224	146.943	6,3%	1	4
2	2	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	5,7%	96.687	48.629	2,1%	11	14
3	3	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	5,4%	91.730	76.015	3,3%	6	6
4	5	C08CA	DIHYDROOPYRIDINEDERIVATEN	4,3%	73.375	92.015	4,0%	5	5
5	4	C09AA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	4,1%	69.533	120.106	5,2%	3	2
6	6	R03BA	GLUCOCORTICOÏDEN	4,0%	66.946	40.064	1,7%	13	9
7	7	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	3,2%	53.714	118.331	5,1%	4	3
8	8	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	2,4%	41.097	16.401	0,7%	40	38
9	10	J01FA	MACROLIDEN	2,2%	36.347	11.493	0,5%	54	53
10	16	C09CA	ANTAGONISTEN VAN HET ANGIOTENSINE II, ENKELVOUDIG	2,1%	36.266	37.103	1,6%	18	28
11	9	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	2,0%	33.716	14.402	0,6%	44	41
12	11	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,8%	31.142	73.383	3,2%	7	7
13	14	N02AX	OVERIGE OPIOÏDEN	1,7%	29.190	16.825	0,7%	39	44
14	15	J01MA	FLUOROCHEMOLONEN	1,7%	28.069	7.371	0,3%	66	67
15	13	M01AC	OXICAMDERIVATEN	1,6%	27.262	38.285	1,7%	15	16
16	12	C10AB	FIBRATEN	1,6%	26.852	58.485	2,5%	8	8
17	27	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	1,6%	26.521	49.479	2,1%	10	12
18	19	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	1,5%	25.221	23.006	1,0%	29	33
19	17	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	1,4%	24.419	134.100	5,8%	2	1
20	23	B01AB	HEPARINEGROEP	1,4%	23.403	9.607	0,4%	61	60
21	20	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,3%	21.703	3.823	0,2%	89	90
22	21	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	1,2%	20.623	47.048	2,0%	12	11
23	25	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,2%	20.519	2.962	0,1%	96	97
24	24	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	1,2%	19.820	31.893	1,4%	23	22
25	18	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	1,1%	19.067	11.317	0,5%	55	50
26	34	M05BA	BISFOSFONATEN	1,1%	18.484	11.966	0,5%	52	61
27	26	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	1,1%	18.001	39.626	1,7%	14	13
28	28	H02AB	GLUCOCORTICOÏDEN	1,0%	16.449	32.627	1,4%	21	21
29	30	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	1,0%	16.108	20.212	0,9%	34	32
30	22	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,9%	14.921	11.898	0,5%	53	47
31	29	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,9%	14.846	33.294	1,4%	20	18
32	31	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,8%	14.356	38.026	1,6%	16	17
33	32	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,8%	14.018	14.087	0,6%	47	48
34	35	C09BA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE) MET DIURETICA	0,8%	12.853	12.238	0,5%	51	54
35	36	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,7%	12.383	19.234	0,8%	35	35
36	37	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,7%	11.276	19.053	0,8%	36	34
37	33	J01AA	TETRACYCLINES	0,7%	11.157	9.615	0,4%	60	55
38	39	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,6%	10.587	6.755	0,3%	68	66
39	40	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,6%	10.478	10.213	0,4%	57	57
40	41	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,6%	10.387	17.818	0,8%	38	37
41	52	L03AB	INTERFERONEN	0,6%	10.371	426	0,0%	161	171
42	38	C03EA	'LOW-CEILING' DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,6%	10.279	49.745	2,1%	9	10
43	44	J07BB	INFLUENZAVACCINS	0,6%	9.815	1.086	0,0%	128	126
44	54	R01AD	CORTICOSTEROÏDEN	0,6%	9.575	21.565	0,9%	32	36
45	43	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,6%	9.480	14.174	0,6%	46	46
46	42	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,6%	9.340	29.858	1,3%	25	24
47	51	G04CA	ALFA-RECEPTORBLOKKERENDE STOFFEN	0,5%	8.331	8.268	0,4%	62	63
48	53	D01BA	ANTI-MYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,5%	8.067	3.685	0,2%	93	93
49	58	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,5%	8.013	1.544	0,1%	114	120
50	66	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	0,5%	7.795	5.776	0,2%	70	77
51	49	N07CA	ANTI-EMETICA	0,5%	7.752	18.206	0,8%	37	40
52	47	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUCTIE	0,5%	7.670	22.871	1,0%	30	31
53	57	A10BA	BIGUANIDEN	0,5%	7.632	29.092	1,3%	26	27
54	56	C07FB	SELECTIEVE BETA-BLOKKERENDE MIDDELEN MET OVERIGE ANTIHYPERTENSIVA	0,4%	7.586	9.905	0,4%	58	58
55	46	C07CB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN MET OVERIGE DIURETICA	0,4%	7.535	16.310	0,7%	41	39
56	45	H05BA	CALCITONINE	0,4%	7.502	1.576	0,1%	112	109
57	55	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,4%	7.459	9.773	0,4%	59	59
58	50	C03CA	SULFONAMIDEN	0,4%	7.373	36.145	1,6%	19	20
59	48	R05CB	MUCOLYTICA	0,4%	7.195	13.836	0,6%	48	43
60	61	C07BB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN MET THIAZIDEN	0,4%	7.190	15.412	0,7%	42	49
61	70	N02AB	FENYLPIPERIDINEDERIVATEN	0,4%	7.053	4.322	0,2%	84	94
62	62	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,4%	6.640	19	0,0%	245	248
63	*	R03DC	LEUKOTRIENRECEPTORANTAGONISTEN	0,4%	6.042	4.500	0,2%	82	*
64	59	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,4%	6.038	5.917	0,3%	69	70
65	60	N06AA	NIET SELECTIEVE MONOAMINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,4%	5.967	15.114	0,7%	43	42
66	63	C03BA	SULFONAMIDEN	0,3%	5.749	30.040	1,3%	24	23
67	64	A03FA	PROPULSIVA	0,3%	5.490	3.776	0,2%	90	85
68	76	M01AX	OVERIGE NIET-STEROÏDE ANTI-INFLAMMATOIRE/ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,3%	5.402	7.860	0,3%	65	69
69	67	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,3%	5.288	5.482	0,2%	71	71
70	74	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,3%	5.257	520	0,0%	151	156
71	68	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,3%	5.170	5.157	0,2%	72	73
72	*	C09DA	ANTAGONISTEN VAN HET ANGIOTENSINE II MET DIURETICA	0,3%	5.052	4.888	0,2%	76	*
73	65	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	0,3%	4.989	32.282	1,4%	22	15
74	71	G03AB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,3%	4.695	24.232	1,0%	28	26
75	73	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,3%	4.660	22.509	1,0%	31	29
76	*	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,3%	4.609	1.056	0,0%	129	*
TOTAAL				90,2%	1.524.813	2.002.675	86,4%	-	*

4.3.2 De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de huisartsen

De verschuivingen in de top vijf van het DU90%-segment van de huisartsen zijn identiek aan deze gevonden voor alle voorschrijvers.

- De statines (C10AA) zijn in volume t.o.v. 1999 de grootste stijgers. Het is de meest afgeleverde groep (146,9 miljoen DDD). De trend van het lanceren van de grote verpakkingen die ingezet werd met atorvastatine (Lipitor) 10 en 20 (84 tabletten) in 1998 werd nagevolgd door pravastatine (Pravasine) en simvastatine (Zocor). De grootste stijger was atorvastatine (Lipitor).
- De protonpompremmers (A02BC) stijgen van 39 naar 48,6 DDD. Dit geldt zowel voor lansoprazol als voor omeprazol en pantoprozol. Zich voorbereidend op een generische golf lanceerde de producent van de referentiespecialiteit omeprazol de "mups" versie; de H2-receptor blokkerende middelen (A02BA) daarentegen daalden lichtjes.
- De selectieve serotonine heropnameremmers stegen van 68 naar 76,0 miljoen DDD; alle specialiteiten vergrootten hun omzet. In 2000 kwam voor het eerst het generische fluoxetine in de handel. Ook de antidepressiva van de tweede groep (N06AX) stegen van 19,9 naar 23,0 miljoen DDD. De grote verpakkingen van trazodon (Trazolan) (90 x 100 mg), venlafaxine (Efexor) dat in 1997 in de handel kwam maar met de variëte Efexor Exel opnieuw gelanceerd werd in 2000, en reboxetine (Edronax) dat in juli 1999 gecommmercialiseerd werd, werden aanzienlijk meer voorgeschreven. De andere antidepressiva van de eerste groep (N06AA) daalden lichtjes. Clomipramine (Anafranil), amitriptyline (Redomex) en dosulepine (Prothiaden) bleven in deze groep de meest gebruikte preparaten.
- Bij de antihypertensiva werden de ACE-remmers (C09AA) quasi evenveel voorgeschreven als in 1999; met hun 120,1 miljoen DDD zijn ze tezamen met de selectieve β -blokkers (C07AB - 114.000 DDD in 1999 tot 118.000 DDD in 2000) de meest aangewende middelen; verontrustend is misschien de stijging van de sartanen (C09CA) van 23 (1999) tot 37,1 miljoen DDD in 2000, ondanks het feit dat ze niet als eerste keus beschouwd kunnen worden; dezelfde bemerking kan gemaakt worden bij de dihydropyridinederivaten (C08CA) die stijgen van 88 (1999) naar 92,0 miljoen DDD (2000); de grote 3 hierbij waren amlodipine (Amlor), nifedipine (Adalat oros) en felodipine (Plendil).
- Sterke stijgers bij de huisartsen blijven de intermediaire narcotische analgetica zoals tramadolhydrochloride, naloxonhydrochloride (en de combinatie met tilidinehydrochloride) (groep N02AX) nl van 13,9 in 1999 naar 16,8 miljoen DDD in 2000. Het krachtige morfineanalogue fentanyl (pleisters voor transdermale toediening) stijgt ook van een 4 in 1999 naar 5,2 miljoen DDD in 2000 wellicht in zijn indicatie als oncologische pijnstiler.

- Qua therapeutische aanpak van chronische obstructieve respiratoire aandoeningen en astma is wel een evolutie merkbaar.
De toepassing van inhalatiecorticoïden (R03BA) verminderde van 53,6 in 1999 naar 40,1 miljoen DDD in 2000.
De belangrijkste aangewende producten hierbij waren beclomethason (Becotide) dosisaërosol dat minder gebruikt werd gedeeltelijk door de promotie van fluticason (Flixotide) door hetzelfde bedrijf en verder budesonide (Pulmicort) waar zowel de suspensie voor verneveling, de doseeraërosol als de poederturbohaler meer afgeleverd werden. Er werd meer begroep gedaan op selectieve β -mimetica (R03AC) met een stijging van 44.762 (1999) tot 49.479 DDD (2000). Hier zagen we een duidelijke achteruitgang van de kortwerkende ten voordele van de langwerkende preparaten formoterol (Foradil en Oxis) en salmeterol (Serevent). De inhalatietherapie via een combinatie van β -mimetica met anticholinergica (R03AK) groeit ook van 36.624 (1999) tot 38.026 DDD (2000) fenoterol en ipratropium (Duovent) of salbutamol en ipratropium (Combivent). De parasymphatholytica voor inhalatietherapie (R03BB) werden iets minder gebruikt, nl. van 23,3 in 1999 naar 22,5 miljoen DDD (2000). Hierbij werd hoofdzakelijk de ipratropium (Atrovent) suspensie voor verneveltherapie aangewend.

Tandartsen - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	23,2%	3.328	1.999	15,4%	2	2
2	2	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	18,6%	2.678	1.076	8,3%	3	3
3	3	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	11,4%	1.641	3.658	28,3%	1	1
4	4	J01FF	LINCOSAMIDEN	8,3%	1.192	210	1,6%	11	11
5	5	J01FA	MACROLIDEN	7,7%	1.109	333	2,6%	8	8
6	6	J01AA	TETRACYCLINES	3,5%	502	476	3,7%	4	4
7	9	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	2,1%	296	451	3,5%	5	5
8	7	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	1,9%	272	99	0,8%	17	17
9	8	M01AC	OXICAMDERIVATEN	1,8%	254	365	2,8%	7	6
10	10	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,2%	179	22	0,2%	56	57
11	11	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	1,1%	164	136	1,0%	15	15
12	12	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAMMATOIRE/ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	1,1%	159	227	1,7%	9	10
13	13	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	1,1%	155	188	1,5%	12	14
14	16	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	0,9%	130	65	0,5%	26	34
15	14	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	0,8%	122	150	1,2%	14	13
16	19	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	0,8%	112	64	0,5%	28	33
17	18	C09AA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	0,7%	101	181	1,4%	13	12
18	20	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	0,7%	96	213	1,6%	10	9
19	17	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	0,7%	95	62	0,5%	29	18
20	21	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,6%	92	23	0,2%	53	56
21	22	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	0,5%	71	386	3,0%	6	7
22	15	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,5%	69	0	0,0%	217	198
23	*	C09CA	ANTAGONISTEN VAN HET ANGIOTENSINE II, ENKELVOUDIG	0,4%	55	58	0,4%	34	*
24	23	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	0,4%	51	102	0,8%	16	16
25	*	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,3%	44	74	0,6%	23	*
TOTAAL				90,3%	12.969	10.617	82,0%	-	-

4.3.3 De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de tandartsen

De voorschriften van tandartsen bestaan bijna uitsluitend uit antibiotica (J01) en niet-steroidale ontstekingswerende middelen (M01). De voorgeschreven kleine hoeveelheden van de andere klassen zijn wellicht welwillendheidsvoorschriften. Trouwens naast de 7387 tandartsen bevat deze groep ook de voorschrijfgegevens van 225 tandartsen die het artsdiploma bezitten en van 321 stomatologen.

De penicillinen met breedspectrum (type amoxicilline (J01CA) verliezen terrein ten voordele van de combinatiepreparaten van penicillinen, incl. betalactamaseremmers (J01CR), de lincosamiden (J01FF) en vooral de macroliden (J01FA). De tetracyclinen (J01AA) blijven 15% van het volume van de voorschriften uitmaken.

Hoewel nog geen duidelijke “evidence based” richtlijnen bestaan i.v.m. de keuze van antibiotica in de tandheelkunde kunnen we vanuit een openbare gezondheidsvisie (“voorkomen van resistentieproblematiek”) en omwille van budgettaire overwegingen stellen dat in de eerste plaats voor amoxicilline zou moeten geopteerd worden ook bij endocarditisprofylaxe. Meer dan bij huisartsen die hun patiënten doorin kennen zou bij de tandartsen de angst voor penicilline-allergie een rol spelen bij de keuze van een antibioticum.

Geneesheren specialist - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	4,9%	17.767	14.775	3,3%	3	5
2	3	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	4,6%	16.872	1.616	0,4%	64	68
3	2	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	3,9%	14.450	78.322	17,5%	1	1
4	5	L03AB	INTERFERONEN	3,4%	12.519	607	0,1%	111	120
5	4	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	3,0%	10.852	6.303	1,4%	15	9
6	6	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	2,9%	10.789	5.469	1,2%	20	22
7	9	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	2,3%	8.499	10.169	2,3%	8	12
8	8	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	2,2%	8.175	1.182	0,3%	76	77
9	10	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	2,1%	7.737	6.827	1,5%	13	15
10	11	J05AF	INHIBITOREN VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE (NUCLEOSIDEN)	2,1%	7.588	851	0,2%	96	93
11	7	S01ED	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE STOFFEN	2,1%	7.512	22.782	5,1%	2	2
12	12	B01AB	HEPARINEGROEP	2,0%	7.481	2.829	0,6%	41	49
13	13	H01AC	SOMATROPINE EN ANALOGEN	2,0%	7.349	312	0,1%	136	137
14	14	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,8%	6.671	1.252	0,3%	75	78
15	18	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,5%	5.661	1.401	0,3%	70	73
16	20	D10BA	RETINOÏDEN VOOR ACNE	1,5%	5.412	1.941	0,4%	56	57
17	16	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	1,4%	5.302	2.076	0,5%	52	53
18	15	C09AA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	1,4%	5.234	9.096	2,0%	9	8
19	17	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,4%	5.172	10.839	2,4%	6	7
20	19	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	1,4%	5.151	6.386	1,4%	14	13
21	23	G03GA	GONADOTROFINEN	1,4%	5.087	2.072	0,5%	53	52
22	59	N05AH	DIAZEPINEN, OXAZEPINEN EN THIAZEPINEN	1,4%	5.077	1.132	0,3%	80	127
23	22	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	1,3%	4.660	2.575	0,6%	44	48
24	21	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	1,1%	4.200	391	0,1%	130	126
25	25	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	1,1%	3.939	8.371	1,9%	10	10
26	24	M01AC	OXICAMDERIVATEN	1,1%	3.935	5.569	1,2%	19	16
27	35	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	1,0%	3.745	6.187	1,4%	16	18
28	26	J01AA	TETRACYCLINES	1,0%	3.703	2.517	0,6%	46	46
29	27	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	1,0%	3.621	186	0,0%	153	149
30	30	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,9%	3.456	3.465	0,8%	29	36
31	29	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,9%	3.430	2.080	0,5%	51	54
32	33	M05BA	BISFOSFONATEN	0,9%	3.386	1.949	0,4%	55	63
33	41	R01AD	CORTICOSTEROÏDEN	0,9%	3.201	7.172	1,6%	12	14
34	28	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	0,9%	3.188	3.342	0,7%	31	27
35	31	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,9%	3.179	3.070	0,7%	36	39
36	44	N02AX	OVERIGE OPIOÏDEN	0,8%	2.794	1.541	0,3%	68	72
37	38	J01FA	MACROLIDEN	0,8%	2.769	890	0,2%	93	86
38	37	J01DA	CEFALOSPORINEN EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,7%	2.714	1.028	0,2%	85	82
39	36	G03DA	PREGN-4-EEN DERIVATEN	0,7%	2.705	5.712	1,3%	17	17
40	39	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	0,7%	2.691	4.455	1,0%	22	24
41	45	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,7%	2.648	28	0,0%	218	261
42	32	G03AB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,7%	2.587	13.221	3,0%	5	4
43	34	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,7%	2.570	2.426	0,5%	48	45
44	43	C01DX	OVERIGE VASODILANTIA BIJ HARTZIEKTEN	0,7%	2.516	5.654	1,3%	18	20
45	48	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,7%	2.505	482	0,1%	121	125
46	65	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	0,7%	2.423	695	0,2%	104	123
47	46	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,6%	2.279	2.278	0,5%	49	50
48	66	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	0,6%	2.268	114	0,0%	179	196
49	50	L03AA	COLONY STIMULATING FACTORS (BLOEDGROEIFACTOREN)	0,6%	2.205	19	0,0%	230	235
50	42	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,6%	2.203	4.997	1,1%	21	19
51	40	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	0,6%	2.084	14.274	3,2%	4	3
52	47	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,6%	2.070	3.495	0,8%	28	29
53	52	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,6%	2.062	3.555	0,8%	27	35
54	69	C09CA	ANTAGONISTEN VAN HET ANGIOTENSINE II, ENKELVOUDIG	0,6%	2.048	2.066	0,5%	54	66
55	51	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,6%	2.038	917	0,2%	91	90
56	49	G03FB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,5%	2.009	10.435	2,3%	7	6
57	53	R05CB	MUCOLYTICA	0,5%	2.000	859	0,2%	95	92
58	57	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN, EXCL. INHIB. VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE	0,5%	1.866	85	0,0%	189	187
59	54	N06AA	NIET SELECTIEVE MONOAMINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,5%	1.785	4.409	1,0%	23	23
60	68	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,5%	1.650	397	0,1%	129	134
61	63	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	0,4%	1.620	1.869	0,4%	58	55
62	58	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	0,4%	1.604	895	0,2%	92	85
63	62	S01CA	CORTICOSTEROÏDEN MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN	0,4%	1.576	3.018	0,7%	37	38
64	60	H05BA	CALCITONINE	0,4%	1.532	324	0,1%	132	129
65	56	G03DB	PREGNADIEENDERIVATEN	0,4%	1.497	4.064	0,9%	24	21
66	61	C10AB	FIBRATEN	0,4%	1.480	3.257	0,7%	35	30
67	*	L02BG	ENZYMREMMERS	0,4%	1.442	333	0,1%	131	*
68	67	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	0,4%	1.425	3.273	0,7%	34	37
69	70	S01BC	NIET-STEROÏDALE ANTI-INFLAMMATOIRE MIDDELEN	0,4%	1.350	1.687	0,4%	62	61
70	71	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROÏDEN (GROEP III)	0,4%	1.324	1.264	0,3%	74	71
71	80	N02AB	FENYLPYRIDINEDERIVATEN	0,3%	1.271	780	0,2%	98	107
72	73	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,3%	1.263	3.339	0,7%	32	33
73	64	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,3%	1.247	955	0,2%	87	83
74	78	A09AA	ENZYMREPARATEN	0,3%	1.243	462	0,1%	123	104
75	74	N03AF	CARBOXAMIDEDERIVATEN	0,3%	1.237	1.776	0,4%	60	59
76	72	N05AD	BUTYROFENONDERIVATEN	0,3%	1.231	1.623	0,4%	63	60
77	75	A03FA	PROPULSIVA	0,3%	1.188	750	0,2%	100	97
78	76	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	0,3%	1.066	2.529	0,6%	45	41
79	77	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,3%	1.061	3.352	0,8%	30	32
80	90	J05AG	INHIBITOREN VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE (NIET-NUCLEOSIDEN)	0,3%	978	133	0,0%	166	185
81	82	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,3%	977	1.564	0,4%	67	64
82	81	L04AX	OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,3%	950	690	0,2%	105	105
83	*	S01EX	OVERIGE GLAUCOOMMIDDELEN	0,2%	903	1.150	0,3%	78	*
84	84	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,2%	900	1.100	0,2%	81	81
85	85	H03AA	SCHILDKLIJERHORMONEN	0,2%	887	8.164	1,8%	11	11
86	86	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,2%	875	1.289	0,3%	73	74
87	83	G01AF	IMIDAZOLDERIVATEN	0,2%	874	1.289	0,3%	72	70
88	87	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,2%	859	885	0,2%	94	95
89	*	D05AX	OVERIGE LOKALE PSORIASISMIDDELEN	0,2%	839	151	0,0%	161	*
90	79	R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, EXCL. CORTICOSTEROÏDEN	0,2%	838	702	0,2%	103	94
91	92	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,2%	793	771	0,2%	99	100
92	88	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,2%	784	3.723	0,8%	26	26
93	*	A10BA	BIGUANIDEN	0,2%	778	2.971	0,7%	39	*
TOTAAL				90,0%	329.383	379.274	84,9%	-	-

4.3.4 De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor alle specialisten

Het groot aantal subgroepen in het DU90%-segment weerspiegelt de heterogeniteit van deze groep. In volume komen de contraceptiva (G03AA) op de eerste plaats. Hiervoor zijn grotendeels de gynecologen verantwoordelijk. Zoals bij de huisartsen moet de aandacht gevestigd worden op de kost van de antidepressiva van het type SSRI (N06AB).

De selectieve immunosuppressiva staan op de derde plaats qua kost en op de 68ste plaats qua volume. Deze discrepantie wijst op de hoge kost van deze behandeling.

Ten opzichte van 1999 zijn er in 2000 geen belangrijke verschuivingen merkbaar in het DU90%-segment.

Geneesheren specialist in de inwendige geneeskunde en gelijkstelden - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto- bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	9,6%	10.751	1.024	0,9%	32	36
2	2	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	6,7%	7.419	3.779	3,4%	8	9
3	3	J05AF	INHIBITOREN VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE (NUCLEOSIDEN)	5,6%	6.300	702	0,6%	44	43
4	5	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	5,2%	5.799	7.010	6,3%	1	3
5	4	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	4,4%	4.906	2.962	2,7%	10	5
6	7	C09AA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	3,2%	3.575	6.268	5,6%	2	1
7	6	L03AB	INTERFERONEN	3,2%	3.559	220	0,2%	78	73
8	8	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	3,0%	3.322	310	0,3%	68	60
9	9	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	2,9%	3.197	3.934	3,5%	6	6
10	10	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	2,4%	2.621	2.632	2,4%	11	12
11	15	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	2,2%	2.504	3.337	3,0%	9	10
12	13	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	2,1%	2.371	5.176	4,6%	3	2
13	12	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	2,0%	2.270	4.852	4,3%	4	4
14	14	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,9%	2.167	2.090	1,9%	15	16
15	11	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	1,9%	2.126	1.968	1,8%	17	13
16	16	C01DX	OVERIGE VASODILANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,6%	1.791	4.097	3,7%	5	7
17	23	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	1,5%	1.685	85	0,1%	109	134
18	18	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	1,5%	1.666	1.389	1,2%	27	27
19	17	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,4%	1.545	1.548	1,4%	21	23
20	20	M05BA	BISFOSFONATEN	1,2%	1.377	762	0,7%	43	45
21	24	C09CA	ANTAGONISTEN VAN HET ANGIOTENSINE II, ENKELVOUDIG	1,2%	1.377	1.393	1,2%	26	33
22	35	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	1,0%	1.169	3	0,0%	228	234
23	19	L03AA	COLONY STIMULATING FACTORS (BLOEDGROEIFACTOREN)	1,0%	1.160	10	0,0%	185	185
24	55	H01AC	SOMATROPINE EN ANALOGEN	0,9%	1.040	45	0,0%	133	170
25	26	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,9%	1.019	251	0,2%	74	77
26	22	M01AC	OXICAMDERIVATEN	0,9%	969	1.398	1,3%	25	24
27	21	C10AB	FIBRATEN	0,9%	968	2.135	1,9%	13	11
28	25	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	0,9%	963	2.224	2,0%	12	14
29	32	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	0,8%	886	114	0,1%	96	96
30	34	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	0,8%	857	481	0,4%	53	55
31	39	B01AB	HEPARINEGROEP	0,7%	823	347	0,3%	62	72
32	40	J05AG	INHIBITOREN VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE (NIET-NUCLEOSIDEN)	0,7%	818	112	0,1%	98	113
33	31	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN, EXCL. INHIB. VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE	0,7%	792	35	0,0%	138	142
34	29	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	0,7%	785	944	0,8%	35	32
35	61	L02BG	ENZYMREMERS	0,7%	771	178	0,2%	82	109
36	30	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,7%	753	1.978	1,8%	16	15
37	27	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	0,7%	753	790	0,7%	41	39
38	28	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	0,7%	747	1.813	1,6%	19	17
39	36	J01FA	MACROLIDEN	0,6%	707	266	0,2%	72	67
40	38	L04AX	OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,6%	685	499	0,4%	50	51
41	37	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,6%	671	820	0,7%	40	41
42	41	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	0,6%	666	267	0,2%	71	71
43	42	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,6%	620	913	0,8%	37	37
44	50	N02AB	FENYLPIPERIDINEDERIVATEN	0,5%	598	369	0,3%	58	66
45	33	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,5%	591	462	0,4%	54	50
46	44	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,5%	568	905	0,8%	38	40
47	43	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	0,5%	555	951	0,9%	34	31
48	47	A10BA	BIGUANIDEN	0,5%	546	2.095	1,9%	14	18
49	48	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,4%	495	481	0,4%	52	53
50	46	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,4%	479	1.693	1,5%	20	21
51	45	A03FA	PROPULSIVA	0,4%	471	331	0,3%	64	56
52	*	R03DC	LEUKOTRIEENRECEPTORANTAGONISTEN	0,4%	467	347	0,3%	61	*
53	51	C09BA	INHIBITOREN VAN HET ANGIOTENSINE-CONVERSIE-ENZYM (ACE) MET DIURETICA	0,4%	447	426	0,4%	55	54
54	60	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,4%	433	978	0,9%	33	42
55	52	H03AA	SCHILDKLIERHORMONEN	0,4%	419	3.863	3,5%	7	8
56	56	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	0,4%	413	377	0,3%	57	61
57	49	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,4%	397	871	0,8%	39	34
58	66	R05CB	MUCOLYTICA	0,4%	391	487	0,4%	51	52
59	53	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUKTIE	0,3%	387	1.094	1,0%	29	29
60	54	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,3%	381	644	0,6%	48	44
61	63	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	0,3%	366	64	0,1%	119	123
62	62	L01BA	FOLIUMZUURANALOGEN	0,3%	363	380	0,3%	56	62
63	57	C03CA	SULFONAMIDEN	0,3%	362	1.914	1,7%	18	19
64	58	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,3%	353	146	0,1%	88	85
TOTAAL				90,1%	100.433	90.042	80,6%	-	-

4.3.5 De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de specialisten in de inwendige geneeskunde en gelijkgestelden.

In de top 10 van de internisten zitten er 4 klassen van dure geneesmiddelen bestemd voor een beperkte patiëntengroep. Op de eerste plaats qua uitgaven staan de selectieve immunosuppressiva (L04AA) die gebruikt worden bij auto-immuunziekten, bij reumatoïde artritis, bij nefrotisch syndroom, bij chronische glomerulonefritis en bij orgaantransplantaties. Het volume van deze geneesmiddelen steeg van 916.000 (1999) naar 1.024.000 DDD in 2000.

De behandeling met HIV-remmers kostte in 2000 ongeveer 10,4 miljoen €. Het gebruik van de nucleosiden (J05AF) daalde lichtjes van 728.000 (1999) naar 702.000 DDD (2000), van de proteaseremmers (J05AE) van 347.000 (1999) naar 310.000 DDD (2000). Het volume van de nieuwste groep van niet-nucleosiden steeg sterk van 75.000 (1999) naar 112.000 DDD (2000).

Voor het overige vinden we dezelfde tendensen terug als bij de huisartsen.

Bij de antihypertensiva stagneerden de ACE-remmers (C09AA) en stegen de sartanen (C09CA) spectaculair. In tegenstelling tot bij de huisartsen stegen de dihydropyridinederivaten niet (C08CA).

Uiteraard bemerken we ook hier een spectaculaire stijging van het volume van de statines (C10AA), nl. van 4,8 (1999) naar 7,0 miljoen DDD (2000).

Parallel met wat bij de huisartsen gebeurde daalde ook hier het volume van de inhalatiecorticoïden (R03BA) maar steeg het aandeel van de selectieve inhalatie β_2 sympathicomimetica (R03AC)

De verdubbeling in omzet van de antigroeihormonen (H01CB) bij ambulante patiënten en verstrekt in de publieke officina heeft wellicht niet te maken met een verdubbeling van gastro-intestinale fistels die thuis behandeld werden, of om meer zeldzame gastroendocrino- en andere endocrinologische syndromen, zoals acromegalie; "wellicht is de in Hoofdstuk IV aanwezige vergoedbare indicatie" diarree bij AIDS-patiënten de verklaring.

Het groeihormoon of somatotropine en analogen (H01AC) verdriedubbelde in volume van 16.000 in 1999 naar 45.000 DDD in 2000. De vergoedbare indicaties zijn hypofysaire dwerggroei, syndroom van Turner en kinderen met chronische nierinsufficiëntie. Bij de endocrinologen gaat het om groeihormoondeficiëntie bij volwassenen reeds gediagnosticeerd op kinderleeftijd of later op volwassen leeftijd. De indicatieverruiming van groeihormoondeficiëntie bij volwassenen gebeurde in maart 1999.

Geneesheren specialist in de gynaecologie - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	29,2%	12.812	69.413	52,7%	1	1
2	2	G03GA	GONADOTROFINEN	10,6%	4.667	1.906	1,4%	9	9
3	3	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	8,1%	3.548	452	0,3%	16	16
4	5	G03DA	PREGN-4-EEN DERIVATEN	5,4%	2.386	5.046	3,8%	5	5
5	4	G03AB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	5,3%	2.307	11.773	8,9%	3	3
6	7	G03FB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	4,1%	1.804	9.330	7,1%	4	4
7	6	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	3,9%	1.724	11.856	9,0%	2	2
8	9	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	3,4%	1.513	262	0,2%	21	21
9	8	G03DB	PREGNADIEENDERIVATEN	3,1%	1.340	3.619	2,7%	6	6
10	10	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	3,0%	1.300	1.362	1,0%	11	11
11	12	M05BA	BISFOSFONATEN	2,0%	898	572	0,4%	13	18
12	11	G01AF	IMIDAZOLDERIVATEN	1,6%	708	1.044	0,8%	12	12
13	15	V04CM	DIAGNOSTICA VOOR VRUCHTBAARHEIDSSTOORNISSEN	1,5%	667	13	0,0%	97	111
14	13	G02CA	SYMPATHICOMMETICA, WEEENREMMENDE	1,2%	506	454	0,3%	15	15
15	14	G03DC	ESTREENDERIVATEN	1,0%	454	3.434	2,6%	7	7
16	16	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	0,9%	403	163	0,1%	29	28
17	17	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,9%	382	109	0,1%	36	36
18	23	B01AB	HEPARINEGROEP	0,7%	325	111	0,1%	35	46
19	18	G01AA	ANTIBIOTICA	0,7%	313	518	0,4%	14	13
20	22	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,7%	304	251	0,2%	22	23
21	21	J01FA	MACROLIDEN	0,6%	266	77	0,1%	46	44
22	20	G03GB	SYNTHETISCHE OVULATIESTIMULERENDE MIDDELEN	0,6%	255	1.657	1,3%	10	10
23	19	G03AC	PROGESTAGENEN	0,5%	201	1.936	1,5%	8	8
24	24	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,4%	189	446	0,3%	17	14
25	*	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	0,4%	188	93	0,1%	39	*
26	*	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	0,4%	182	216	0,2%	24	*
TOTAAL				90,4%	39.644	126.112	95,8%	-	-

4.3.6 De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de gynecologen

Het aantal geneesmiddelen in het DU90%-segment van de gynecologen is eerder beperkt in vergelijking met huisartsen en internisten. De meest voorgeschreven klasse blijft deze van de contraceptiva (G03A) met de helft van de DDD. Het volume aan zowel de vaste verhouding tussen progestagenen en oestrogenen (G03AA) als aan sequentiële preparaten (G03AB) daalde in 2000 met 8% vergeleken met 1999 (van 88,6 naar ongeveer 81,1 miljoen DDD in 2000). Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een zeer lichte stijging van het volume bij de huisartsen van netto 1,5 miljoen DDD. Niet alleen de contraceptieve hormooncombinaties gingen erop achteruit maar ook de lager gedoseerde preparaten voor perimenopauzaal gebruik (G03FB). Daar speelt uiteraard de concurrentie met niet-terugbetaalde preparaten zoals tibolon (G03DC05), de diverse' nieuwe combinaties die geen terugbetaling verkregen, de transdermale pleisters, enz een grote rol.

Gonadotrofinen (G03GA) waren qua kost belangrijk en bekleedden de tweede plaats. Ze worden in België in hoofdzaak gebruikt bij anovulatoire steriliteit bij de vrouw. Het verbruik moet gesitueerd worden tegenover het groot aantal medisch begeleide bevruchtingsinterventies in ons land.

Geneesheren specialist in de pediatrie - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	H01AC	SOMATROPINE EN ANALOGEN	18,1%	5.958	253	1,3%	19	21
2	2	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	12,6%	4.138	2.237	11,9%	1	1
3	3	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	10,8%	3.532	182	1,0%	22	23
4	5	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	4,0%	1.319	487	2,6%	9	11
5	6	R05CB	MUCOLYTICA	3,9%	1.297	161	0,9%	26	28
6	7	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	3,5%	1.147	3	0,0%	154	153
7	8	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	2,9%	943	319	1,7%	15	15
8	9	J01FA	MACROLIDEN	2,7%	892	259	1,4%	18	18
9	10	A09AA	ENZYMPREPARATEN	2,4%	787	287	1,5%	17	12
10	13	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	2,1%	698	1.603	8,5%	3	3
11	12	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	1,8%	607	318	1,7%	16	16
12	11	R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, EXCL. CORTICOSTEROIDEN	1,7%	571	471	2,5%	11	9
13	15	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	1,7%	561	57	0,3%	48	52
14	16	S03AA	ANTIMICROBIELE MIDDELEN	1,4%	474	626	3,3%	7	8
15	18	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	1,4%	457	2.214	11,8%	2	2
16	14	N03AG	VETZUURDERIVATEN	1,4%	453	242	1,3%	20	19
17	4	J07BC	HEPATITISVACCINS	1,3%	442	29	0,2%	68	31
18	17	A03FA	PROPULSIVA	1,3%	422	215	1,1%	21	20
19	20	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	1,2%	401	676	3,6%	6	6
20	26	J01GB	OVERIGE AMINOGLYCOSIDEN	1,2%	401	18	0,1%	85	102
21	22	J05AF	INHIBITOREN VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE (NUCLEOSIDEN)	1,2%	390	45	0,2%	54	61
22	21	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,1%	367	359	1,9%	13	14
23	23	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	1,1%	351	832	4,4%	4	5
24	19	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	1,0%	336	560	3,0%	8	7
25	24	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,0%	328	323	1,7%	14	17
26	25	V06CA	VOEDINGSSTOFFEN ZONDER FENYLANINE	0,8%	257	5	0,0%	142	138
27	34	H01BA	VASOPRESSINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,8%	248	83	0,4%	41	53
28	30	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	0,7%	244	66	0,3%	46	51
29	28	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	0,7%	216	20	0,1%	78	90
30	32	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	0,6%	207	102	0,5%	36	42
31	29	L03AA	COLONY STIMULATING FACTORS (BLOEDGROEIFACTOREN)	0,6%	193	2	0,0%	180	184
32	27	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,6%	186	481	2,6%	10	10
33	31	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,5%	169	116	0,6%	32	34
34	33	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,5%	150	33	0,2%	63	65
35	35	J01EE	SULFONAMIDEN MET TRIMETHOPRIM INCL. AFGELEIDEN	0,4%	124	112	0,6%	34	30
36	*	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,4%	122	120	0,6%	31	*
37	*	S01AA	ANTIBIOTICA	0,3%	110	154	0,8%	27	*
38	36	V03AC	IJZERCHELERENDE MIDDELEN	0,3%	103	6	0,0%	132	133
TOTAAL				90,1%	29.601	14.075	74,7%	-	-

4.3.7 De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor kinderartsen

De DU90%-lijst wordt aangevoerd door het groeihormoon (H01AC), een duur geneesmiddel voor een beperkte patiëntengroep waarvan het volume opnieuw steeg van 231.000 in 1999 naar 253.000 DDD in 2000.

Voor de courante geneesmiddelen zien we dezelfde trends als bij de huisartsen. Minder inhalatiecorticoïden (R03BA) maar duidelijk meer selectieve beta-2-sympathomimetica en parasympholytica (R03AC en R03BB). Een zeer licht dalende trend bij alle antibiotica van minder dan 5%. De cefalosporinen die in de pediatrie niet een eerste keuze zijn, dalen niet sneller dan de penicillinen of de macroliden.

De mucolytica (R05CB) stijgen opnieuw in kost en volume. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende kost voor dornase alfa, dat gebruikt wordt bij de behandeling van mucoviscidose.

Vasopressine en analogen (H01BA) verdubbelen hun volume van 46.000 in 1999 tot 83.000 DDD in 2000. De uitgaven bedragen 248.000 €. Desmopressine wordt toenemend gebruikt onder de vorm van neusspray voor het behandelen van enuresis nocturna van het type I en IV bij kinderen ouder dan 7 jaar.

Geneesheren specialist in de dermatologie - DU 90%

Plaats 2000 (bedrag)	Plaats 1999 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2000 (DDD)	Plaats 1999 (DDD)
1	1	D10BA	RETINOIDEN VOOR ACNE	25,6%	5.094	1.829	13,4%	1	2
2	2	J01AA	TETRACYCLINES	13,8%	2.744	1.760	12,9%	2	1
3	3	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	11,1%	2.205	411	3,0%	12	12
4	4	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	7,7%	1.528	686	5,0%	8	8
5	6	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	5,3%	1.065	115	0,8%	18	18
6	5	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP III)	5,0%	990	891	6,5%	4	3
7	7	D05AX	OVERIGE LOKALE PSORIASISMIDDELEN	3,6%	712	126	0,9%	16	16
8	9	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	2,7%	530	927	6,8%	3	4
9	8	R06AE	PIPERAZINERIVATEN	2,2%	444	751	5,5%	5	5
10	10	D07AB	MATIG STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP II)	2,1%	425	681	5,0%	9	9
11	11	D05BB	RETINOIDEN VOOR PSORIASIS	2,0%	407	140	1,0%	14	14
12	12	D01AC	IMIDAZOL- EN TRIAZOLDERIVATEN	2,0%	390	705	5,2%	6	6
13	13	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,1%	223	479	3,5%	10	10
14	14	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN, EXCL. INHIB. VAN HET REVERSE TRANSCRIPTASE	1,1%	221	10	0,1%	80	81
15	15	D07AD	ZEER STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP IV)	0,9%	172	134	1,0%	15	15
16	16	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	0,8%	165	66	0,5%	27	29
17	17	J01FA	MACROLIDEN	0,8%	149	46	0,3%	37	36
18	18	J01CF	BETALACTAMASE-RESISTENTE PENICILLINES	0,7%	148	40	0,3%	38	39
19	20	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,6%	120	25	0,2%	54	59
20	19	J02AB	IMIDAZOLDERIVATEN	0,6%	114	100	0,7%	19	19
21	*	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,5%	91	76	0,6%	25	*
TOTAAL				90,1%	17.941	9.999	73,3%	-	-

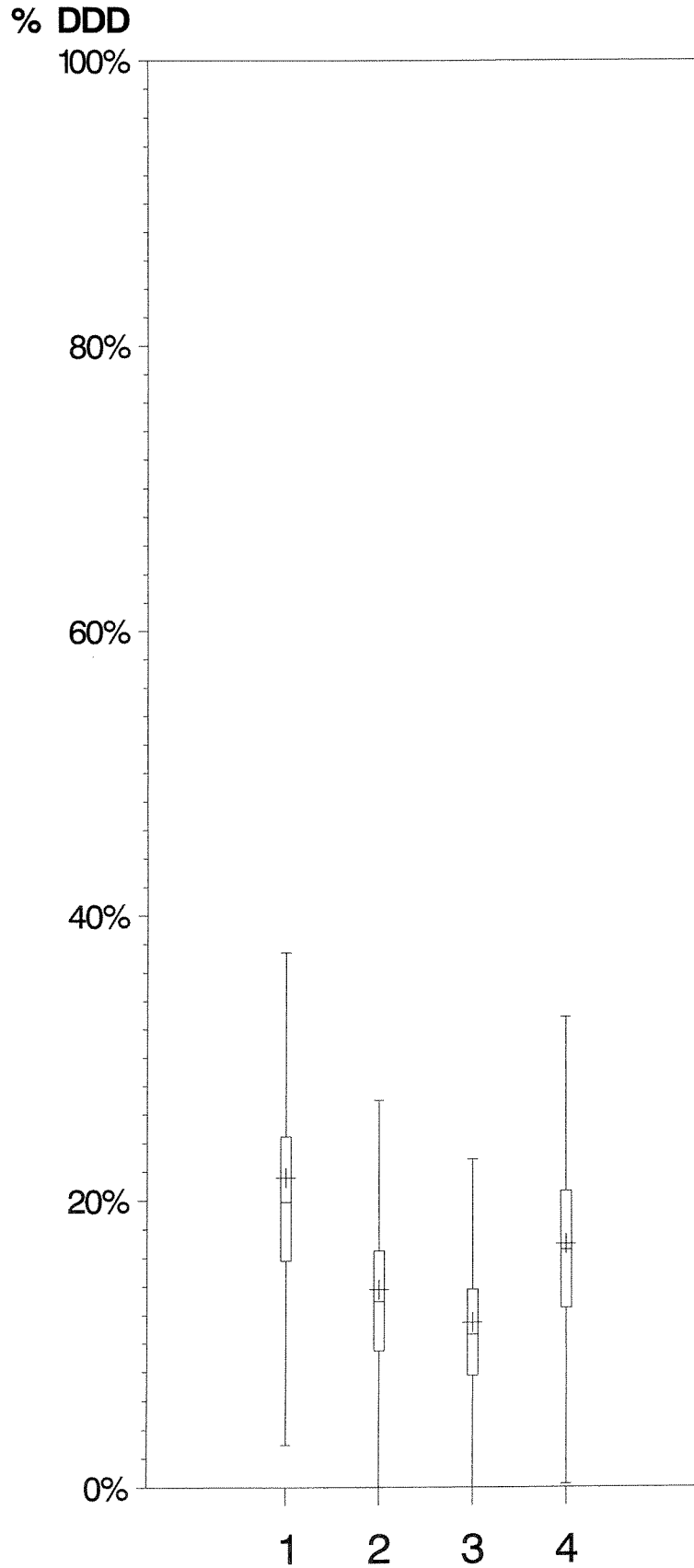
4.3.8 De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de dermatologen

De grootste stijging in volume en dit reeds sinds 1997, blijft isotretinoïne (Roaccutane) (D10BA01). Net zoals in Frankrijk kennen de retinoïden voor acne een jaarlijkse groei van 15%. In 2000 werden door de Belgische dermatologen 1,8 miljoen DDD voorgeschreven. Als we ervan zouden uitgaan dat elke patiënt een totale kuur van 4 maand uitneemt, betekent dit dat ongeveer 20.000 (hoofdzakelijk adolescenten) met isotretinoïne behandeld werden (om dit aantal te berekenen werd uitgegaan van een 25% reële lagere dosering per dag; immers de DDD is 30mg maar in het begin wordt lager gedoseerd; onder controle van de leverenzymes, wordt de dosis geleidelijk opgevoerd; vele patiënten breken de kuur echter af na een drietal maanden).

De uitgaven voor de verzekering geneeskundige verzorging zijn vergelijkbaar met de cijfers die we in Frankrijk vinden. Daar waren de netto-uitgaven voor 70% van de verzekerden („Régime Général, hors sections locales mutualistes”) in 2000 123,4 miljoen FF. Geëxtrapoleerd naar 100% van de bevolking en in Euro komt dit op 26,4 miljoen €. In België bedroegen de netto uitgaven ongeveer 4,7 miljoen €. Verschil is wel dat het gemiddeld terugbetalingspercentage in Frankrijk slechts 65% bedraagt terwijl het bij ons iets meer dan 80% bedraagt.

Erkende huisartsen

1. Percentage (in DDD) betablokkers (C07)
 2. Percentage (in DDD) diuretica (C03)
 3. Percentage (in DDD) ACE--remmers (C09)
 4. Percentage (in DDD) calciumantagonisten (C08)
- van het totaal van de cardiovasculaire middelen (C)

4.4 De indicatoren van het voorschrijfgedrag

De indicatoren worden weergegeven met behulp van boxplots. Voor meer algemene uitleg over boxplots verwijzen wij u naar de handleiding. De boxplot wordt samengesteld uit de individuele waarde van de indicator van elke voorschrijver. De boxplot toont naast de gemiddelde waarde van de indicator ook de spreiding binnen de groep. Wanneer een voorschrijver zijn individuele waarde van een indicator kent, kan hij zich situeren binnen de groep.

4.4.1 Het percentage betablokkers, diuretica, ACE-remmers en calciumantagonisten binnen het totaal van de cardiovasculaire geneesmiddelen

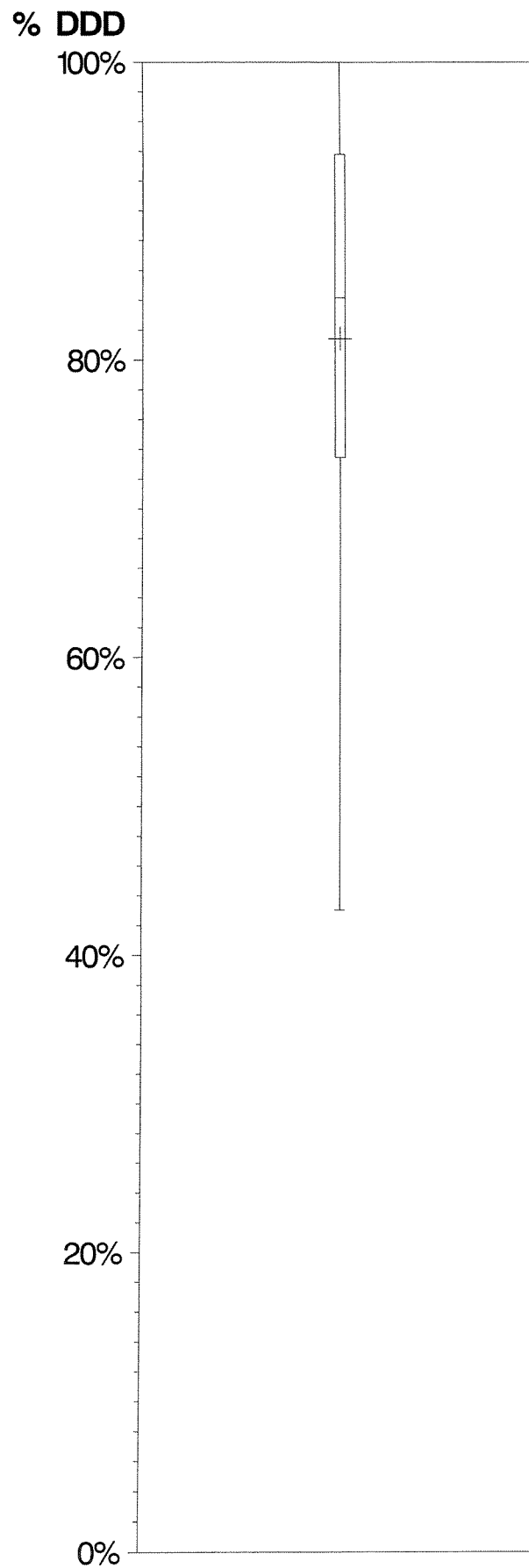
Deze indicatoren op het vlak van de hypertensiebehandeling vertonen een symmetrische verdeling met een matige spreiding. De medianen zijn nauwelijks gewijzigd ten opzichte van 1998. De indicatoren zijn berekend uitgaande van het voorgeschreven volume (in DDD).

Ook voor 2000 kan men hierbij de zelfde commentaar leveren:

- De groep van calciumantagonisten en ACE-remmers bevat geneesmiddelen die gemiddeld duurder zijn dan diuretica en betablokkers. Wanneer men de kostprijs van de voorgeschreven antihypertensiva beschouwd, dan blijken deze therapeutische klassen tot de top 5 van het voorschrift van de huisarts te behoren (zie DU90% tabel).
- De indicaties voor ACE-remmers breiden zich verder uit, daar waar de calciumantagonisten geen enkele voorkeursindicatie hebben (zie Juryrapport Consensusconferentie Antihypertensiva op www.riziv.fgov.be Zorgverleners – Farmanet – Consensusvergaderingen).
- In de toekomst zal wellicht een nieuwe indicator een groeiend gebruik van de sartanen moeten peilen.
- Uit deze indicator valt niet af te leiden dat zich binnen de groep van de betablokkers zich een verschuiving heeft voorgedaan ten voordele van de duurdere groep van de selectieve betablokkers (zie DU90%).
- De verzamelde gegevens in het kader van Farmanet laten niet toe om na te gaan wat de indicatie voor het voorschrift was (bv. Hypertensie versus ischemisch hartlijden).

Erkende huisartsen

Percentage (in DDD) protonpompremmers (A02BC)
van het totaal van de geneesmiddelen tegen peptisch ulcus en refluxoesofagitis (A02B)

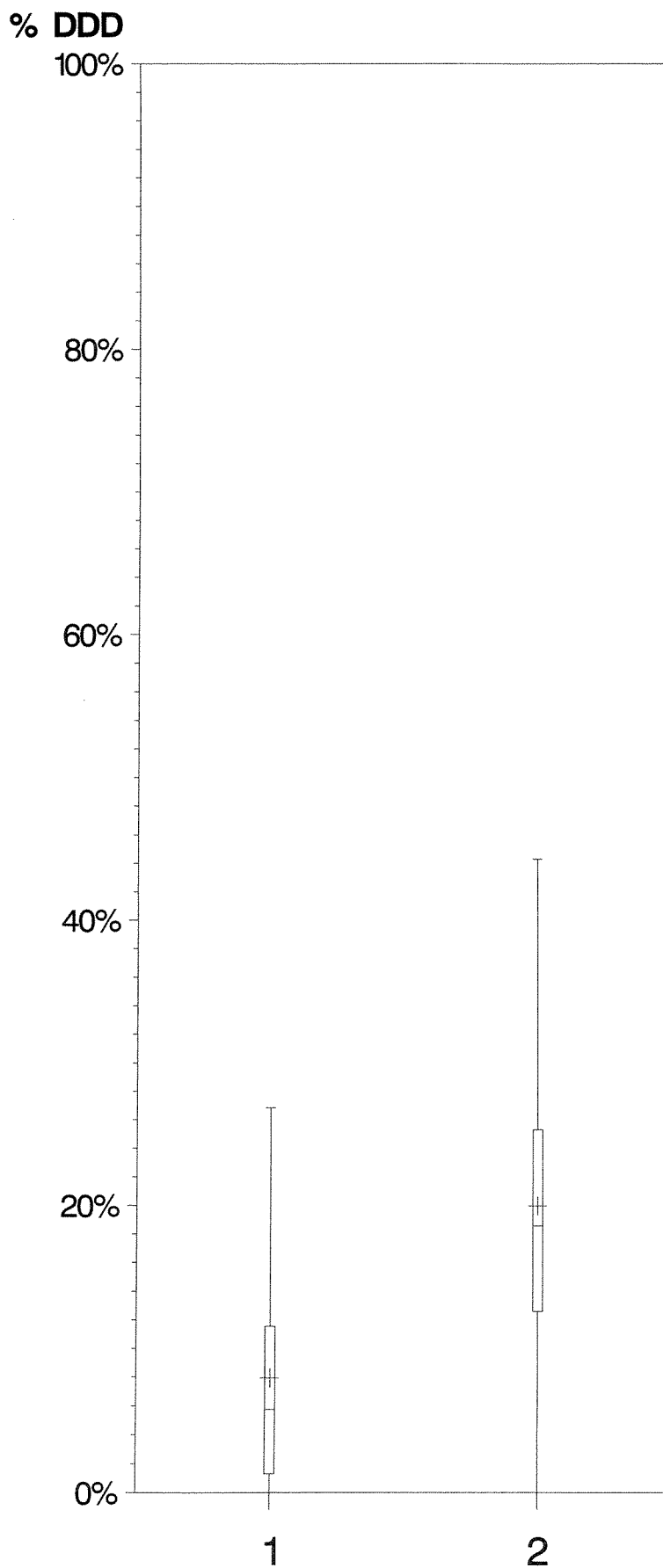

4.4.2 Het percentage protonpompremmers binnen de middelen tegen peptisch ulcus

Deze indicator vertoont een zeer ruime spreiding met een mediaan van 78%. Dit betekent een duidelijke stijging (van 60 naar 78%) ten opzichte van 1998. De helft van de voorschrijvers schrijft bijna uitsluitend deze groep van geneesmiddelen voor de behandeling van peptisch ulcus en peptische oesofagitis voor. Op te merken valt dat deze handelswijze een belangrijke kost met zich meebrengt.

Erkende huisartsen

1. Percentage (in DDD) inhalatiecorticosteroiden voor vernevelaar (R03BA)
 2. Percentage (in DDD) inhalatiecorticosteroiden in dosisaërosol (R03BA)
- van het totaal van geneesmiddelen tegen astma en COPD (R03A + R03B)

4.4.3 Het percentage inhalatiecorticoïden voor vernevelaar en onder de vorm van dosisaërosol binnen de groep van middelen tegen astma en chronisch obstructief longlijden

Het gebruik van de vernevelaar als toedieningswijze van inhalatiecorticoïden is niet verder toegenomen.

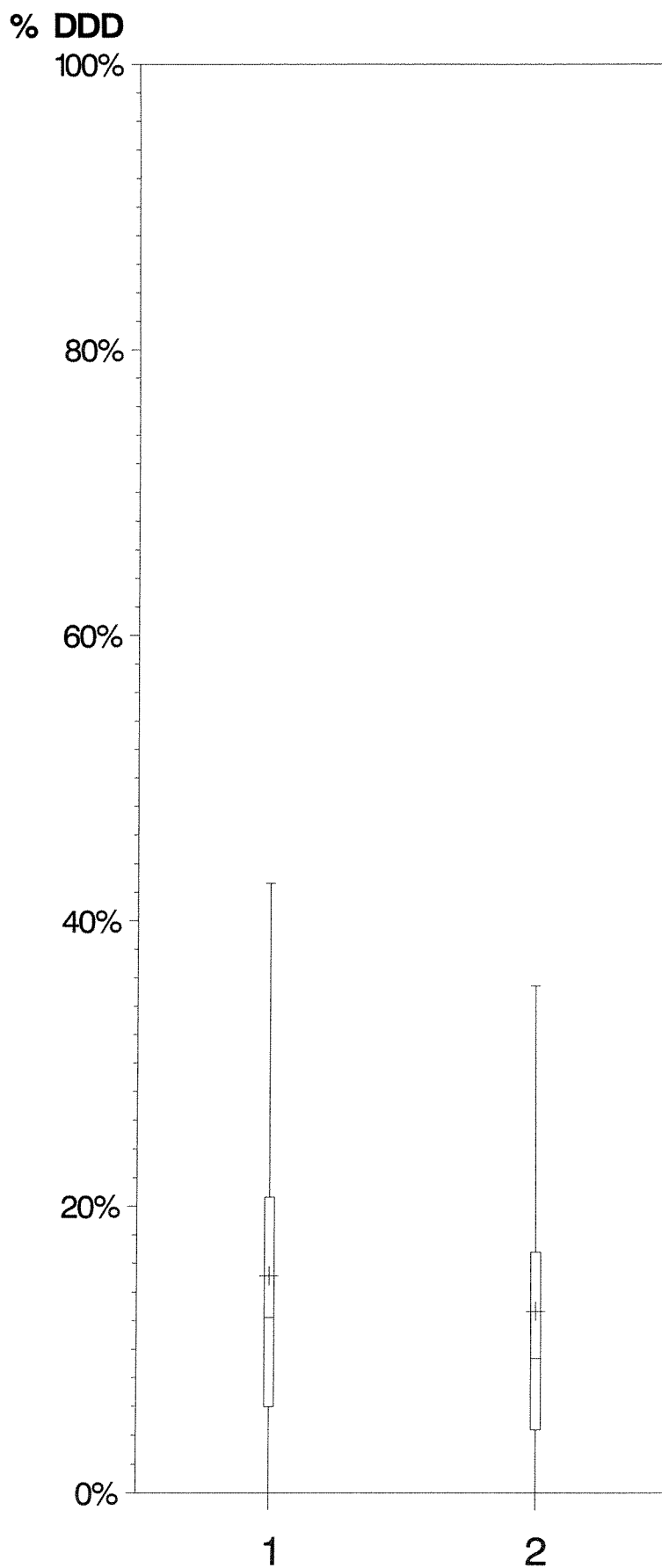
Het gebruik van corticoïden in dosisaërosol vertoont een ruime spreiding bij de huisartsen. Toch gebruikt nog één kwart deze voorkeursbehandeling quasi niet.

Erkende huisartsen

1. Percentage (in DDD) penicillines en ampicillines (J01CA)

2. Percentage (in DDD) van tetracyclinen (J01AA)

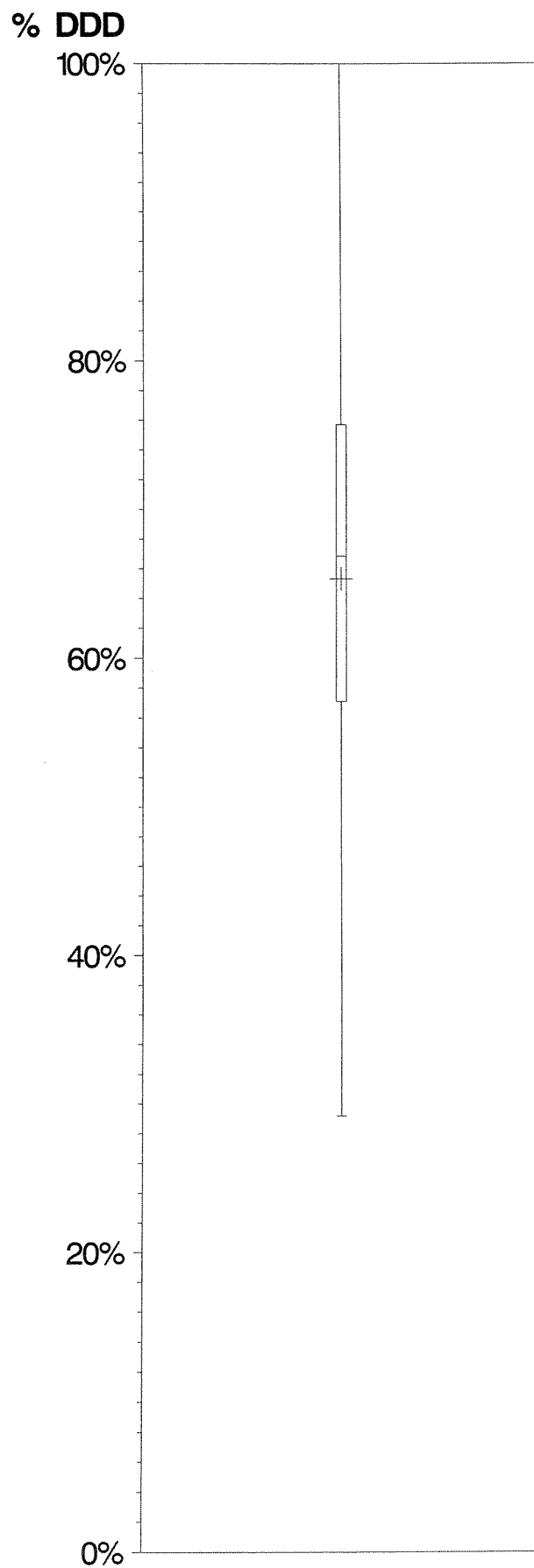
van het totaal van antibiotica (J01)

4.4.4 Het percentage van penicillines en ampicillines en het percentage tetracyclines op het totaal van voorgeschreven antibiotica

De verdeling van deze indicatoren is asymmetrisch (de mediaan valt niet samen met het rekenkundig gemiddelde). Meer dan de helft van de huisartsen schrijft deze geneesmiddelen weinig of niet voor. Deze handelwijze moet getoetst worden aan de recente aanbevelingen in verband met de spreiding en de toename van de antibioticaresistentie.

Erkende huisartsen
Percentage (in DDD) selectieve serotonineheropnameremmers (N06AB)
van het totaal van antidepressiva (N06)

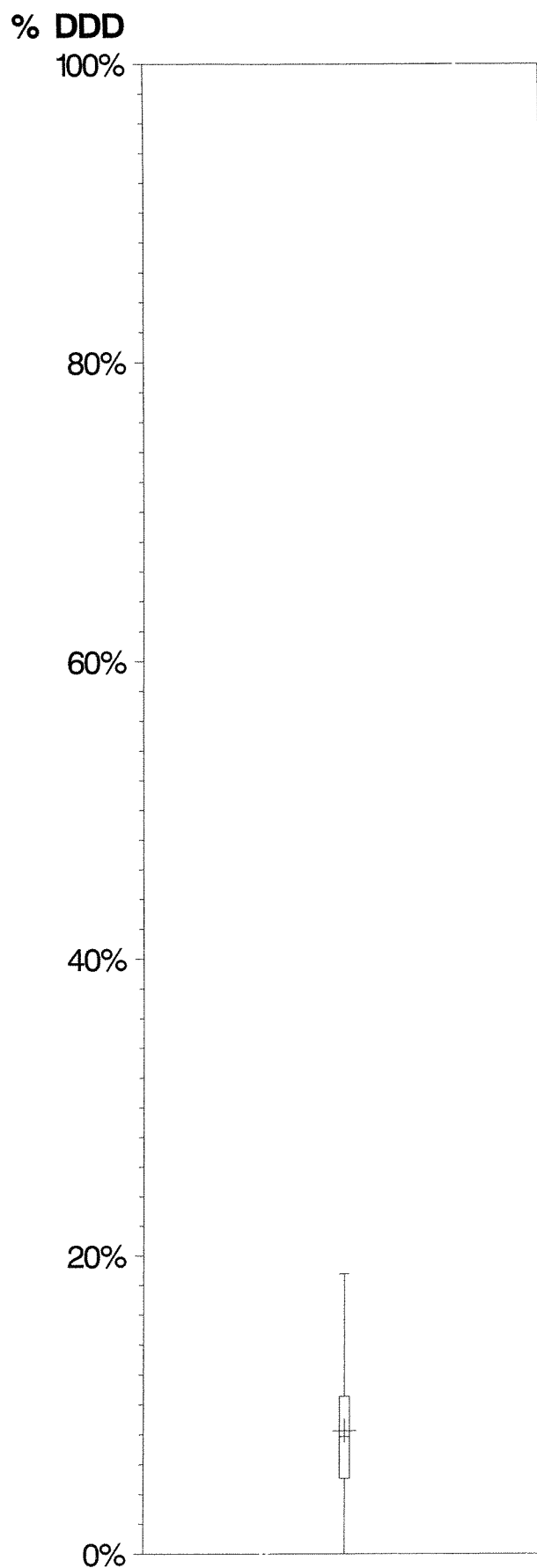
4.4.5 Het percentage van selectieve serotonineheropnameremmers op het totaal van voorgeschreven antidepressiva.

De indicator is symmetrisch verdeeld met een belangrijke spreiding. De mediaan bevindt zich op 64%. Deze indicator vertoont geen verdere stijging meer t.o.v. 1997 en 1998.

Wij stellen vast dat een belangrijk gedeelte van de voorschrijvers uitsluitend SSRI's voorschrijven.

Het gevolg voor de kostprijs van de behandeling van depressie vindt men terug in de DU90% tabellen. Hier handhaaft deze groep van antidepressiva zich in de top van de rangorde qua kostprijs.

Erkende huisartsen
Percentage (in DDD) nieuw gecommercialiseerde geneesmiddelen
van het totaal van de geneesmiddelen

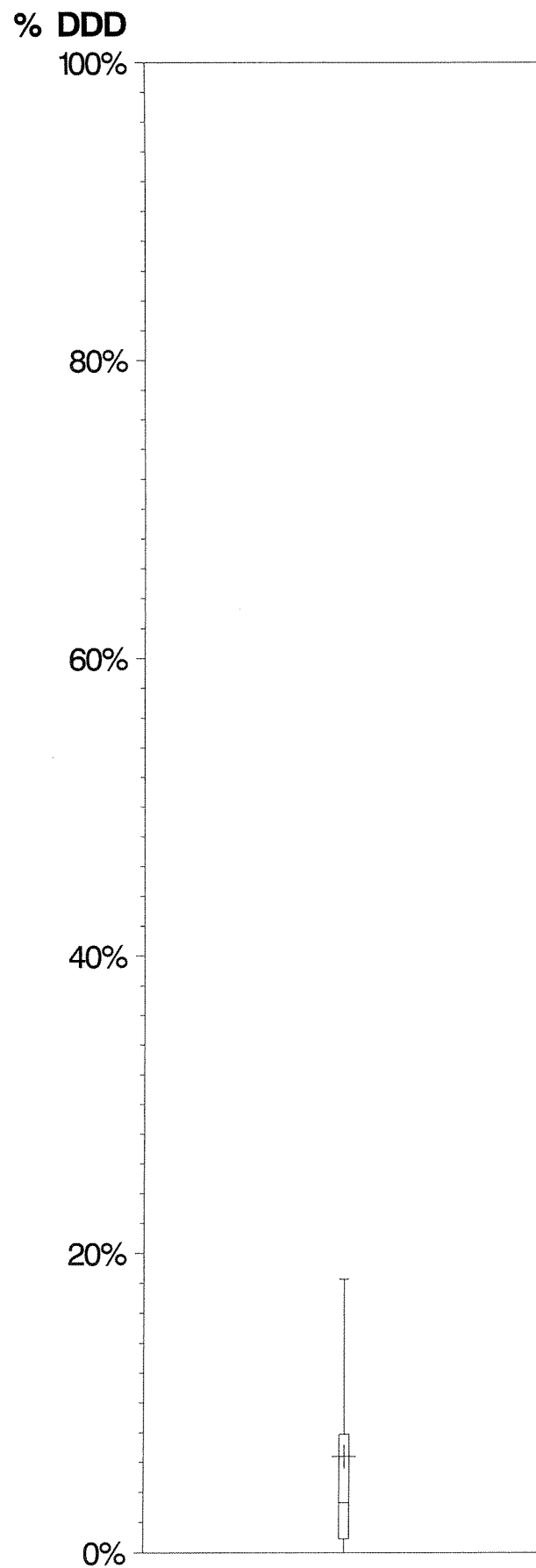

4.4.6 Het percentage van nieuw vergoedbare geneesmiddelen op het totaal van de voorgeschreven geneesmiddelen

Dit percentage is voor de huisartsen quasi verwaarloosbaar. De nieuw vergoedbare geneesmiddelen (zie bijlage 1) vallen voor het grootste gedeelte buiten het domein van de huisartsen. De NCE's zijn de producten die voor het eerst vergoedbaar waren vanaf 1997 tot en met 2000. De lijst van de NCE's in bijlage 2 werd voor de kengetallen 2000 herwerkt en is niet volledig identiek meer met de lijst die voorkwam in de bijlage 2 van de vorige edities van de kengetallen.

Opmerking: In de lijst van NCE's wordt geen rekening gehouden met nieuwe indicaties voor reeds terugbetaalde geneesmiddelen.

Erkende huisartsen
Percentage (in DDD) generica
van het totaal van de geneesmiddelen met hetzelfde werkzaam bestanddeel

4.4.7 Het percentage van generica op het totaal van de geneesmiddelen met hetzelfde werkzaam bestanddeel.

Deze indicator vertoont een asymmetrische verdeling met een matige spreiding. De mediaan bevindt zich op 4%. Dit betekent dat de overgrote meerderheid van de huisartsen deze vorm van geneesmiddelen quasi nooit voorschrijft. Een beperkt gedeelte artsen slaagt er in om 10% generische geneesmiddelen te gebruiken. Wat vergoedbare geneesmiddelen betreft, kan men dus nog niet spreken van een doorbraak van deze middelen in 2000.

5. CONCLUSIE EN PERSPECTIEVEN

In deze vijfde editie van de 'Farmaceutische Kengetallen van de Farmaceutische Verstrekkingen in de Ambulante Praktijk' heeft u kennis gemaakt met een beperkt gedeelte van de informatie die over het jaar 2000 werd ingezameld in het kader van Farmanet. Om dit uniek gegevensbestand optimaal te exploiteren stelt het RIZIV geanonimiseerde gegevens ter beschikking van wetenschappelijke verenigingen met het oog op het verrichten van onderzoek op het gebied van farmaco-epidemiologie en farmaco-economie (1).

Ook in verband met de methodologie voor het analyseren van voorschrijfgegevens is er nog veel wetenschappelijk onderzoek vereist. Wij moeten andermaal vaststellen dat er nog geen objectieve wetenschappelijke validatie gebeurd is van de zogenaamde indicatoren van het voorschrijfgedrag. Zelfs in de internationale context zijn er hieromtrent weinig studies beschikbaar. Het voorstellen van deze indicatoren is daarom eerder illustratief. Het is op dit ogenblik niet verantwoord deze te gebruiken voor het op objectieve wijze beoordelen van het voorschrijfgedrag.

Als wij naar de kostprijs kijken, valt onmiddellijk op dat zowel bij huisartsen als specialisten de volgende klassen geneesmiddelen een belangrijke plaats innemen, met name de antihypertensiva (met de selectieve betablokkers, ACE-remmers, sartanen en calciumantagonisten), de antidepressiva van het type serotonine-heropname-remmers en de protonpompremmers. Het Comité voor de Evaluatie van de Medische Praktijk inzake Geneesmiddelen in samenspraak met de Minister en het RIZIV heeft dan ook besloten om deze klassen als onderwerp te nemen van een consensusvergadering. Deze bijeenkomsten hebben tot doel om de voorschrijver therapeutische richtlijnen aan te reiken die enerzijds gestoeld zijn op wetenschappelijke evidentie maar tevens gericht zijn op de Belgische praktijk.

Van de volgende consensusvergaderingen is het verslag van de jury beschikbaar op <http://www.riziv.fgov.be/care/nl/farmanet/consensus/index.htm>

- *De plaats van geneesmiddelen bij chronisch perifeer arterieel lijden*
- *De plaats van geneesmiddelen in de behandeling van arteriële hypertensie*
- *Doelmatig gebruik van antibiotica bij acute infecties van neus-keel-oren en de onderste luchtweg in de ambulante praktijk.*
- *Het doelmatig gebruik van geneesmiddelen bij astma.*
- *Het doelmatig gebruik van antibiotica bij acute enteritis en bij acute urogenitale infecties in de ambulante praktijk.*

Van de volgende recente consensusvergaderingen zal het verslag eerstdaags beschikbaar zijn:

- *Het doelmatig gebruik van de hypolipemiërende geneesmiddelen*
- *Het doelmatig gebruik van niet-gefractioneerde heparines, heparines met laag moleculair gewicht en orale anticoagulantie bij de preventie en behandeling van veneuze trombo-embolische aandoeningen.*

(1) statistische basisgegevens kunnen aangevraagd worden bij de Cel Farmanet van het RIZIV; contacteer H. Beyers (02/739 77 34 – herman.beyers@riziv.fgov.be)

Lijst van de New Chemical Entities (NCE's) - Kengetallen 2000

Benaming	Jaar van aanneming
KETOROLAC CALCIPOTRIOL PANTOPRAZOL RAMIPRIL MET DIURETICA MIOCAMYCINE SAQUINAVIR INDINAVIR RITONAVIR STAVUDINE LAMIVUDINE MELOXICAM DICLOFENAC LOSARTAN FLUVASTATINE LOMEFLOXACINE CILAZAPRIL MET DIURETICA FOSINOPRIL MET DIURETICA OMOCONAZOL FLUTICASON OMOCONAZOL MEROPENEM DIFTERIE - KINKHOEST - POLIOMYELITIS - TETANUS INTERFERON BETA-1B TILUDRONINEZUUR VENLAFAXINE FELBAMAAT CLOZAPINE FENTANYL CIPROFLOXACINE	1997
ALENDRONINEZUUR FAMCICLOVIR RANITIDINEBISMUTCITRAAT ATORVASTATINE SERTACONAZOL ACECLOFENAC INTERFERON BETA-1A DACARBAZINE MYCOFENOLZUUR BICALUTAMIDE RIMEXOLON DICLOFENAC MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN NELFINAVIR NEVIRAPINE VALSARTAN IRBESARTAN TACROLIMUS EBASTINE FEXOFENADINE	1998
RILUZOL RIFABUTINE TOREMIFEEN FORMOTEROL MOXONIDINE ANASTROZOL LETROZOL ZAFIRLUKAST LERCANIDIPINE CANDESARTAN COMBINATIEPREPARATEN OLANZAPINE REBOXETINE MIZOLASTINE LOSARTAN MET DIURETICA VALSARTAN MET DIURETICA CABERGOLINE FOLLITROPINE ALFA FOLLITROPINE BETA LANREOTIDE ROPINIROL FLUTICASON GLIMEPIRIDE EPROSARTAN TELMISARTAN CERIVASTATINE VALACICLOVIR INTERFERON GAMMA TOPIRAMAAT GABAPENTINE SALBUTAMOL MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	1999
DICLOFENAC, COMBINATIEPREPARATEN TIAGABINE PRAMIPEXOL BUDESONIDE LATANOPROST LEVOFLOXACINE INTERFERON ALFACON-1 ENTACAPON INSULINE LISPRO	2000

Hergroepering van de voorschrijvers volgens hun erkenningscodenummer

Groep	Omschrijving van de groep	Hergroepering	Erkenings-codenummer	Aantal voorschrijver
1010	Algemeen geneeskundigen	Huisartsen	1.001+1.002	3.508
1015	Algemeen geneeskundigen in opleiding	Huisartsen	1.005+1.006	731
1020	Bijgeschoolde algemeen geneeskundigen	Huisartsen	1.003+1.004	14.129
1025	Bijgeschoolde algemeen geneeskundigen met een erkenning voor revalidatie	Huisartsen	1.007+1.008	3
1100	Stagedoend geneesheren	Specialisten	1.0xx	3.332
1110	Specialisten voor anesthesiologie	Specialisten	1.100	1.481
1121	Specialisten voor heelkunde of voor heelkunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.140+1.153	1.502
1122	Specialisten voor neurochirurgie of voor neurochirurgie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.170+1.174	119
1123	Specialisten voor plastische heelkunde	Specialisten	1.210	173
1130	Specialisten voor gynaecologie	Specialisten	1.340	1.339
1140	Specialisten voor oftalmologie of voor oftalmologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.370+1.374	1.007
1150	Specialisten voor oto-rhino-laryngologie of voor ORL met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.410+1.414	586
1160	Specialisten voor urologie of voor urologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.450+1.454	341
1170	Specialisten voor orthopedie of voor orthopedie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.480+1.494	869
1180	Specialisten voor dermato-venereologie	Specialisten	1.550	639
1191	Specialisten voor inwendige geneeskunde of voor inwendige geneeskunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.580+1.584	2.038
1192	Specialisten voor pneumologie of voor pneumologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.620+1.624	295
1193	Specialisten voor gastro-enterologie	Specialisten	1.650	381
1200	Specialisten voor kindergeneeskunde of voor kindergeneeskunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.690+1.694	1.351
1210	Specialisten voor cardiologie of voor cardiologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.730+1.734	800
1220	Specialisten voor neuropsychiatrie, voor neurologie, voor psychiatrie met of zonder erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.760+1.770+1.780 +1.764+1.774+1.784	2.045
1231	Specialisten voor reumatologie of voor reumatologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.790+1.794	203
1232	Specialisten voor fysische geneeskunde of voor fysische geneeskunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.830+1.834	415
1240	Specialisten voor klinische biologie of voor klinische biologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.860+1.862	643
1250	Specialisten in de pathologische anatomie	Specialisten	1.870	209
1261	Specialisten in de röntgendiagnose	Specialisten	1.930	1.329
1262	Specialisten voor radio- en radiumtherapie of voor radio- en radiumtherapie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.960+1.964	143
1270	Specialisten in de nucleaire geneeskunde of specialisten met een dubbele erkenning waarvan één de nucleaire geneeskunde is	Specialisten	1.970+1.9710 tot 1.995+1.793+1.965 +1.996+1.997	308
1280	Andere specialisten	Specialisten	1.xxx	212
1310	Doctors in de geneeskunde die daarbij licenciat in de tandheelkunde zijn	Tandartsen	3.004	216
1311	Tandartsen	Tandartsen	3.001+3.002+3.003	7.359
1320	Specialisten voor stomatologie	Tandartsen	1.520+3.005	327